

Polityka dialogu i partycypacji obywatelskiej.

Konin 2050

WSPÓLNA PRZESTRZEŃ

Wrzesień 2023

Opracowanie w ramach projektu „Młodzi Ambasadorzy Klimatu”
realizowanego przez Stowarzyszenie M-LAB
w partnerstwie z samorządem Miasta Konina oraz Radą Hrabstwa Agder w Norwegii.

Projekt finansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię z Funduszy EOG
w ramach Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny.

Spis treści

Co to jest dialog mieszkańców z władzami?	4
Definicja.....	5
Zasady i wartości.....	5
Role i obowiązki.....	6
Mechanizmy, formy, metody i narzędzia.....	6
Poziomy partycypacji.....	7
Cele – po co wprowadzamy odrębny dokument	8
Korzyści – co chcemy osiągnąć?.....	9
Do kogo jest skierowana?	10
Jak powstał dokument.....	11
Podstawy prawne	17
Podstawy prawne o charakterze konstytucyjnym.....	18
Na poziomie kraju.....	18
Na poziomie lokalnym.....	19
Podstawy prawne o charakterze prawa miejscowego.....	20
Elementy obecnej polityki, które będą kontynuowane w przyszłości	22
Opracowujemy polityki, programy i projekty w szerokiej partycypacji	23
Wspieramy rady mieszkańców.....	27
Tworzymy system komunikacji	27
Badamy poziom partycypacji i zaangażowania mieszkańców w procesy decyzyjne.....	28
Poczucie wpływu wśród mieszkańców Konina.....	28
Ocena poziomu demokracji.....	29
Bariery i wyzwania brania udziału w dialogu i partycypacji obywatelskiej.....	29
Czynniki zwiększające zaangażowanie obywatelskie	30
Rozmawiamy o klimacie.....	31
Jak rozmawiamy o klimacie?.....	31
Jak chcemy działać na rzecz klimatu?	33
Zmiany, które chcemy wprowadzić	36
Formułujemy wizję przyszłości.....	37
Deklaracja wizji	37
Cechy pożądanых form dialogu i partycypacji obywatelskiej w Koninie.....	37
Określamy najbardziej pożądane formy dialogu i partycypacji, które przekształcą naszą wizję w rzeczywistość	37
Kontynuujemy i rozwijamy istniejące	37

Upowszechniamy i zwiększamy wykorzystanie metod, które były zastosowane jednostkowo lub po raz pierwszy, a które w wyjątkowy sposób urzeczywistniają naszą wizję	40
Wdrażamy nowe mechanizmy, formy i metody, które zwiększą zaangażowanie młodej części społeczeństwa i w wyjątkowy sposób odpowiadają zdefiniowanej naszej wizji:.....	46
Włączamy dzieci i młodzież w dialog i partycypację obywatelską	49
Wdrażamy modelowy proces dialogu i partycypacji obywatelskiej	52
Plan wdrożenia polityki	60
Jak się włączyć?.....	64
Poziomy zaangażowania obywatelskiego.....	65
Możliwe działania do podjęcia	65
Autorzy	68

**Co to jest dialog
mieszkańców
z władzami?**

Definicja

Dialog mieszkańców z władzami, inaczej dialog obywatelski, to forma partycypacji obywatelskiej.

Partycypacja obywatelska angażuje do udziału różne grupy interesariuszy miejskiej społeczności, takich jak mieszkańcy, organizacje pozarządowe czy przedsiębiorców, w procesy podejmowania decyzji dotyczących tego, co dzieje się w mieście. Obywatele mają prawo i możliwość wyrażania swoich opinii, uczestniczenia w procesach demokratycznych oraz wpływania na kształtowanie polityk publicznych: strategii, planów, programów i działań podejmowanych przez władze.

Dialog obywatelski to proces komunikacji, interakcji i negocjacji pomiędzy różnymi grupami społecznymi, władzami publicznymi (prezydentem, radą miasta), organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, **wychodzący ponad sam mechanizm konsultacji społecznych**, mający na celu **wspólne rozwiązywanie problemów społecznych** oraz **wspólne tworzenie rozwiązań dla miasta podejmowanie decyzji istotnych dla społeczeństwa**.

Zasady i wartości

Dla zbudowania zaufania między mieszkańcami a władzami oraz dla skutecznego i owocnego procesu partycypacji społecznej podczas prowadzonego dialogu mieszkańców z władzami powinny przyświecać następujące zasady i wartości:

Równość i szacunek: Wszyscy uczestnicy dialogu powinni być traktowani z równym szacunkiem, niezależnie od swojego statusu społecznego, pochodzenia, płci, wieku czy innych cech. Każdy głos powinien być traktowany jako ważny i godny wysłuchania.

Otwartość i przejrzystość: Władze powinny zapewnić przejrzystość informacji dotyczących podejmowanych działań, polityk i decyzji. Otwartość na dzielenie się informacjami i danymi pozwala na lepsze zrozumienie kontekstu oraz pozwala mieszkańcom na wzięcie pełnego udziału w procesie.

Aktywne słuchanie i uwzględnianie różnych perspektyw: Władze powinny aktywnie słuchać opinii, potrzeb i obaw mieszkańców, a następnie uwzględniać te perspektywy w podejmowaniu decyzji. Zapewnienie uczestnikom, że ich głos jest ważny, jest kluczowe dla budowania zaufania i zaangażowania.

Współpraca i partnerstwo: Dialog mieszkańców z władzami powinien być traktowany jako wspólny proces, oparty na współpracy i partnerstwie. Władze powinny działać jako partnerzy, nie jako jednostronny podmiot i wspólnie pracować z mieszkańcami nad znalezieniem rozwiązań.

Transparentne wyniki i efekty: Wyniki dialogu powinny być jawne i zrozumiałe dla wszystkich uczestników. Władze powinny jasno przedstawić, jakie wnioski zostały wyciągnięte na podstawie dialogu i jakie działania wynikną z tych wniosków.

Role i obowiązki

W dialogu mieszkańców z władzami, każda ze stron ma swoje unikalne role i obowiązki, które są kluczowe dla skutecznego przebiegu procesu partycypacji społecznej.

Role i obowiązki mieszkańców:

- **Uczestnictwo:** Mieszkańcy powinni aktywnie uczestniczyć w dialogu, wnosząc swoje pomysły, opinie i potrzeby. To zaangażowanie jest niezbędne dla zbudowania reprezentatywnego obrazu społeczności i wzięcia pod uwagę różnorodnych perspektyw.
- **Współpraca:** Mieszkańcy powinni dążyć do współpracy i partnerstwa z władzami oraz innymi uczestnikami dialogu. Tworzenie konstruktywnej atmosfery i otwartości na dialog sprzyja znalezieniu wspólnych rozwiązań.
- **Wyrażanie opinii:** Mieszkańcy powinni odważnie wyrażać swoje opinie, pytania i obawy związane z tematem dialogu. Otwarte debaty i dyskusje sprzyjają głębszemu zrozumieniu różnych punktów widzenia.
- **Wysłuchiwanie innych:** Istotne jest, aby mieszkańcy słuchali również innych uczestników dialogu, wykazując szacunek dla ich perspektyw i doświadczeń.
- **Przygotowanie do dialogu:** Mieszkańcy powinni przygotować się do dialogu, zapoznając się z informacjami i dokumentami związanymi z tematem dyskusji, aby w pełni wykorzystać czas i zasoby dialogu.

Role i obowiązki władz:

- **Otwartość i dostępność:** Władze powinny zapewnić otwartość i dostępność do informacji, danych oraz dokumentów związanych z tematem dialogu. Transparentność ułatwia pełne zrozumienie kontekstu i podejmowanych decyzji.
- **Słuchanie i uwzględnianie opinii:** Władze powinny aktywnie słuchać opinii i potrzeb mieszkańców, biorąc je pod uwagę przy podejmowaniu decyzji. Uwzględnianie różnych perspektyw pozwala na lepsze zrozumienie potrzeb społeczności.
- **Wyjaśnianie decyzji:** Władze powinny wyjaśniać swoje decyzje i polityki, aby mieszkańcy mieli pełne zrozumienie kontekstu i podstaw podejmowanych działań.
- **Budowanie zaufania:** Władze powinny działać w sposób, który buduje zaufanie mieszkańców do procesów partycypacji społecznej i podejmowanych decyzji.
- **Odpowiedzialność:** Władze mają obowiązek podejmowania decyzji na rzecz dobra publicznego, uwzględniając interesy społeczności jako całości.
- **Zapewnienie wspólnej przestrzeni do prowadzenia dialogu:** Władze powinny zapewnić dostępność różnych platform i mechanizmów dialogu, takich jak konsultacje publiczne, spotkania, internetowe platformy, aby mieszkańcy mogli aktywnie wziąć udział w dialogu.

Mechanizmy, formy, metody i narzędzia

W dialogu między mieszkańcami a władzami stosuje się różnorodne podejścia, które pozwalają na aktywne uczestnictwo obywateli w procesie podejmowania decyzji oraz budowanie zaufania między społeczeństwem a władzami. Sposoby dialogu można podzielić na cztery kluczowe kategorie: mechanizmy, formy, metody i narzędzia.

Mechanizm to *sposób regulowania procesu demokratycznego*, czyli na przykład mechanizm wyborów, mechanizm referendum, mechanizm inicjatywy obywatelskiej itp.

Forma odnosi się do *sposobu organizacji* dialogu obywatelskiego lub partycypacji społecznej, czyli na przykład spotkania, konsultacje, debaty, sesje, konferencje itp.

Metoda to *sposób prowadzenia* dialogu lub partycypacji, czyli na przykład metoda warsztatowa, metoda burzy mózgów, metoda dyskusji, metoda konsultacji, metoda ankietowania itp.

Narzędzie to *konkretne środki*, które są stosowane w procesie demokratycznym, dialogu lub partycypacji, czyli na przykład narzędzie internetowe, narzędzie ankiety, narzędzie mapowania partycypacyjnego, narzędzie wizualizacji itp.

Poziomy partycypacji

Z punktu widzenia władzy włączenie obywateli w proces decyzyjny może przybierać następujące poziomy:

Informowanie: Samorząd dostarcza swojej społeczności przejrzyste, istotne i aktualne informacje. Obejmuje informowanie na temat konkretnego problemu, ale także propozycji ich rozwiązania, informowanie o przyszłych lub realizowanych decyzjach i politykach. Zapewnienie dostępu do informacji publicznej.

Konsultowanie: Władze lokalne zasięgają niewiążących opinii na temat konkretnych decyzji i polityk. Gotowość do uwzględnienia uwag i zastosowania konkretnych rozwiązań. Udzielanie informacji zwrotnej, jak i udział społeczności lokalnej zostanie uwzględniony w podejmowaniu decyzji.

Włączanie: Władze lokalne aktywnie angażują społeczność, uwzględniając jej opinie, ale zachowują prawo do ostatecznych decyzji. Włączanie to więcej niż badanie opinii - to dwukierunkowy przepływ komunikacji, który uwzględnia w politykach publicznych uwagi, opinie i rozwiązania społeczności.

Współtworzenie: Samorząd i społeczność lokalna współpracują ramię w ramię, zaangażowani partnerzy na każdym etapie procesu decyzyjnego. Razem pracują nad rozwiązaniami, planami działania i realizacją projektów. Decyzje są wspólną (prawie) odpowiedzialnością zarządzania lokalnego i społeczności.

Upodmiotowienie: Obywatele mają ostateczne decyzyjne słowo i pełną odpowiedzialność za podejmowanie decyzji, z prawem weta, co oznacza, że administracja musi uwzględniać ich priorytety. Jednak taki stopień zaangażowania jest rzadko praktykowany ze względu na potrzebę znacznych zasobów i zaufanie.

Powyższe elementy składają się na współzrządzenie miastem, gdzie informowanie, konsultowanie, włączanie, współtworzenie i upodmiotowienie stanowią fundamenty wpływu społeczności na decyzje i polityki lokalne. Im wyższy poziom partycypacji obywatelskiej i im lepsze mechanizmy dialogu, konsultacji i zaangażowania, tym bardziej realne staje się współzrządzenie, w którym obywatele mają faktyczny wpływ na decyzje i polityki publiczne.

Cele

**– po co wprowadzamy
odrębny dokument**

Aktywnie włączanie mieszkańców w życie wspólnoty i miasta oraz prowadzenie dialogu społecznego z mieszkańcami jest jednym z kluczowych celów zapisanych w Strategii Rozwoju Miasta Konina. Plan 2020-2023 oraz Nowej Ścieżce Rozwoju.

W mieście funkcjonują już dokumenty, które regulują różne sposoby dialogu, takie jak zarządzenia prezydenta dotyczące przeprowadzanie konsultacji społecznych czy konińskiego budżetu obywatelskiego.

Opracowanie i wdrożenie polityki dialogu jako odrębnego dokumentu ma na celu:

- Zintegrowanie różnych zapisów dotyczących dialogu i partycypacji w jeden spójny i kompleksowy plan działań.
- Usystematyzowanie i ujednolicenie podejścia do dialogu mieszkańców z władzami miasta Konina.
- Określenie wyraźnych celów, strategii i narzędzi sposobów włączania mieszkańców w życie miasta Konina.
- Wzbogacenie repertuaru stosowanych przez miasto metod dialogu o lepiej dostosowane do aktualnych wyzwań społecznych, potrzeb miasta i oczekiwań mieszkańców.
- Stworzenie przystępnego narzędzia wspierającego urzędników, mieszkańców i organizacje pozarządowe, zawierającego kompleksowe wskazówki jak efektywnie wykorzystywać istniejące i nowe metody w budowaniu dialogu.
- Ułatwienie realizacji określonej w strategii misji miasta: „Wyzwalamy energię ludzi i natury do wspólnego tworzenia nowoczesnego i zdrowego miasta”.

Korzyści – co chcemy osiągnąć?

W konsekwencji polityka ta stworzy warunki dla dynamicznego (aktywnego, intensywnego i ciągłego) zaangażowania i współpracy, tworząc harmonijną przestrzeń dla różnych stron, które wspólnie podejmują wysiłki na rzecz rozwoju i dobra miasta Konina oraz poprawy jakości życia w mieście.

Wprowadzenie polityki dialogu przyczyni się do:

- Jeszcze bardziej demokratycznego, otwartego i reprezentatywnego zarządzania miastem.
- Jeszcze bardziej skutecznego i kompleksowego zaangażowania mieszkańców w życie wspólnoty i miasta.
- Zwiększenia zrozumienia zagadnień partycypacji obywatelskiej, przez co działania w mieście stają się bardziej jasne, zrozumiałe i dostępne dla wszystkich mieszkańców niezależnie od wieku.
- Zapewnienia, że mieszkańcy mają realny wpływ na decyzje dotyczące ich życia codziennego i że opinie, potrzeby i decyzje społeczności lokalnej są uwzględniane przy podejmowaniu ważnych dla rozwoju miasta decyzji.
- Budowania więzi społecznych i zaufania między różnymi podmiotami, w tym budowania zaufania obywateli do instytucji publicznych na poziomie samorządu lokalnego.
- Usprawnienia i podniesienia standardów działania samorządu, budowania jego zdolności instytucjonalnych i rozwoju kompetencji lokalnej administracji (urzędników w Urzędzie Miejskim w Koninie)

- Włączenia mieszkańców, w tym młodzieży w dialog oraz partycypację na rzecz klimatu, co umożliwi bardziej reprezentatywne i świadome podejmowanie decyzji dotyczących miasta poprzez szczególne zapisy dotyczące dialogu klimatycznego.
- Zapewnienia, że społeczność miasta Konina, w szczególności młodzież, jest traktowana poważnie i ma realny wpływ na decyzje dotyczące miasta, w tym tych związanych z kwestiami klimatycznymi.
- Umożliwienia mieszkańcom, w tym również niepełnoletnim, współpracy z władzami i dzielenia się swoimi przemyśleniami, co sprzyja zwiększeniu zaangażowania obywatelskiego.
- Zwiększenia poczucia sprawczości wśród mieszkańców.
- Edukowania mieszkańców na temat partycypacji, aby każdy mógł skutecznie uczestniczyć w procesach partycypacyjnych i pozytywnie wpływać na rozwój miasta.
- Większego zaangażowania młodych osób w życie miasta, poprzez fakt, iż stworzono bardziej przystępny dokument polityki dialogu, który uwzględnia różne formy partycypacji, w tym te skonsultowane z uczniami szkół.
- Otwartości miasta na nowe pomysły i problemy, które mogą być identyfikowane i naprawiane dzięki aktywnemu zaangażowaniu mieszkańców, zwłaszcza młodzieży. Młode osoby zwracają uwagę na nowe problemy które mogą być niedostrzegane.
- Tworzenia bardziej różnorodnego środowiska wspierającego różnorodność opinii i punktów widzenia, co przyczyni się do podejmowania lepszych decyzji, lepiej dopasowanych do rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej i w konsekwencji lepszej przyszłości i lepszego rozwoju miasta Konina.
- Budowania wizerunku miasta jako szanującego opinie wszystkich oraz idącego z duchem czasu i otwartego na nowe rozwiązania.

Do kogo jest skierowana?

Niniejsza polityka jest skierowana do wszystkich, którzy są odpowiedzialni za miasto i są zaangażowani w jego rozwój. Jako wspólnota osób i instytucji, które mają istotny udział w kształtowaniu przyszłości Konina, nasza rola polega nie tylko na realizacji strategii miejskiej, ale także na budowaniu dialogu z mieszkańcami i odbiorcami naszej oferty. Dzięki temu możemy wzmocnić zaufanie do miejskich instytucji jako spójnej całości oraz zacieśnić więzi między nami.

Jak powstał dokument

Polityka dialogu powstała w ramach projektu „Młodzi Ambasadorzy Klimatu” realizowanego przez Stowarzyszenie M-LAB w partnerstwie z samorządem Miasta Konina oraz Radą Hrabstwa Agder w Norwegii, z Funduszy Norweskich w ramach programu Aktywni Obywatele - Program Regionalny.

Polityka dialogu została opracowana przy dużym zaangażowaniu młodzieży MAK w szerokiej partycypacji z rówieśnikami i we współpracy z samorządem miasta Konina. Potrzeby młodzieży były punktem wyjścia do opracowania ram polityki dialogu, które następnie zostały zweryfikowane i skonsultowane z dorosłymi mieszkańcami Konina, aby odzwierciedlały potrzeby całej społeczności.

Celem projektu MAK było podnoszenie świadomości mieszkańców Konina w zakresie klimatu i budzenie w nich troski o naszą wspólną planetę jak również zwiększenie udziału i zaangażowania młodzieży w życie miasta oraz ich wpływu na lokalną politykę klimatyczną. Dlatego opracowana polityka zawiera osobno komponent dialogu zorientowanego na klimat.

Młodzież MAK przed przystąpieniem do prac przeszła serię **warsztatów kompetencyjnych** wprowadzających do tematyki dialogu i **prowadziła prace** nad polityką zdobywając stopniowo doświadczenie poprzez praktykę.

Proces pracy nad polityką dialogu wyglądał następująco:

Krok 1

Otwarcie przestrzeni do otwartej dyskusji na temat zaangażowania młodych osób w życie publiczne, w tym procesy partycypacyjne. Zidentyfikowanie barier i wyzwań.

Przeprowadzono Młodzieżową Sesję Dialogu pn. „Gra o aktywizm” w miejskim Ratuszu z młodymi aktywistami z konińskich szkół ponadpodstawowych; autorską metodą Siatki Liniowej wywodzącą się z myślenia celowanego i wizualizacji przestrzennej, opracowaną przez młodego lidera ze Stowarzyszenia M-LAB, który prowadził sesję. Zidentyfikowano między innymi problemy jakie napotykają na swojej drodze młodzi aktywiści (listopad 2022 r./ 19 osób).

Przeprowadzono wydarzenie otwierające pn. „Rozdroża, czyli z kulturą o klimacie” wraz z debatą w formule Long Table pod tytułem „Młodzi nie włączają się w kształtowanie lokalnych polityk – porozmawiajmy o tym”. Na bazie wypowiedzi uczestników zidentyfikowano bariery i wyzwania, które mogą wpływać na niski poziom zaangażowania młodzieży w kształtowanie lokalnych polityk oraz zgromadzono różnorodne opinie i pomysły na temat sposobów zwiększenia partycypacji młodzieży w życie społeczności lokalnej (grudzień 2022 r. / 100 osób).

Krok 2

Analiza stanu wyjściowego jak obecnie wygląda wpływ mieszkańców Konina na to co dzieje się w mieście.

Dokonano przeglądu krajowych aktów prawnych regulujących prowadzenie dialogu i partycypacji z mieszkańcami, zarządzeń prezydenta miasta Konina, uchwał Rady Miasta Konina oraz dokumentów strategicznych miasta. Dokonano analizy obecnych praktyk partycypacyjnych stosowanych przez miasto Konin. Wstępna ocena i identyfikacja luk (styczeń 2023 r.).

Krok 3

Przeprowadzenie badań poczucia sprawczości, wiedzy na temat narzędzi i mechanizmów demokratycznych wśród młodzieży i dorosłych mieszkańców Konina.

Badanie ilościowe zostało przeprowadzone za pomocą formularza online. Wzięli w nim udział głównie uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, studenci, nauczyciele, przedstawiciele samorządu miasta oraz organizacji pozarządowych (luty – kwiecień 2023 r./ 487 osób).

Krok 4

Zgromadzenie wiedzy na temat różnorodnych form partycypacji obywatelskiej, które są stosowane na różnych poziomach lokalnych, krajowych i międzynarodowych.

Przeprowadzono desk research i analizę informacji dostępnych w Internecie na temat metod partycypacji i form dialogu stosowanych w innych miastach w Polsce i na świecie. Zebrano inspiracje i pomysły do wdrożenia w naszym mieście. Dodatkowo, zidentyfikowano pomysły na niskokosztowe interwencje klimatyczne, które mogą być skutecznym sposobem na podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska i nie wymagają znacznych nakładów finansowych (styczeń – marzec 2023 r.)

Krok 5

Poznanie preferencji i oczekiwań młodzieży i dorosłych dotyczących różnych form dialogu i partycypacji obywatelskiej.

Przeprowadzono **jakościowe konsultacje społeczne** w formie warsztatów z młodzieżą konińskich szkół. Zidentyfikowano w jakie działania i projekty chcieliby się zaangażować, jakie tematy i zagadnienia są dla nich istotne, w jakim zakresie chcieliby mieć wpływ na decyzje dotyczące ich najbliższego otoczenia oraz jakie motywacje nimi kierują (marzec 2023 r./ 85 osób).

Przeprowadzono **sondą obywatelsko-klimatyczny**, który w sposób ilościowy zbadał preferencje młodzieży i dorosłych mieszkańców Konina na temat konsultowanych form (kwiecień 2023 r./ 748 osób).

Krok 6

Zidentyfikowanie kluczowych czynników, które mogą mieć wpływ na zwiększenie chęci i motywacji młodzieży do angażowania się i podejmowania działań społecznych na rzecz szkoły lub miasta.

Przeprowadzono **Klimatyczny Sejmik Samorządów Uczniowskich** pn. „Robimy Klimat Pod Klimat”, z **debatą obywatelską** w formule Long Table pod tytułem „Jak pokonywać bariery, jak się motywować, jak mieć większy wpływ na to co dzieje się w szkole i w mieście?”. Podsumowano efekty prac i przedstawiono wyniki konsultacji w zakresie form partycypacji. Wypracowano praktyczne rozwiązania i strategie, które mogą zwiększyć zaangażowanie i motywację młodzieży do podejmowania działań. Dodatkowo młodzież zaprezentowała swoje pomysły na interwencje klimatyczne, które chcą zrealizować w swoich szkołach (kwiecień 2023 r./ 72 osoby).

Krok 7

Poznanie preferencji i oczekiwań seniorów, przedstawicieli mediów lokalnych, organizacji pozarządowych oraz z władz miasta w zakresie dialogu i partycypacji obywatelskiej.

Zorganizowano **międzypokoleniową debatę** pn. „#Rozmowy Przez Pokolenia - rozmowy, które przekraczają granice pokoleń” w formule **World Cafe** z udziałem Adama Bodnara - dziekana Wydziału Prawa SWPS, Rzecznika Praw Obywatelskich w latach 2015–2021, młodzieży, seniorów, przedstawicieli mediów lokalnych, organizacji pozarządowych oraz z władz miasta. Poznano w ten sposób perspektywę starszego pokolenia na temat udziału w życiu demokratycznym i zmian klimatu. Wypracowano wspólnie sposoby współdziałania w celu wdrożenia i realizacji wypracowanych postulatów (maj 2023 r./ 42 osoby).

Krok 8

Poznanie doświadczeń norweskiego partnera w zakresie kształtowania przez młodzież lokalnych polityk. Wspólne wypracowanie pomysłów na zwiększenie wpływu młodzieży.

Zorganizowano warsztat metodą **Hackathon** w sali sesyjnej w Ratuszu Miejskim podczas wizyty w Koninie rówieśników MAK z Młodzieżowej Rady Regionu Agder w Norwegii na kształtowanie lokalnej polityki. Dodatkowo przeprowadzono debatę w formule Long Table pn. "Sztuka kompromisu klimatycznego: Balansowanie interesów dla zrównoważonej przyszłości". Zidentyfikowano różne perspektywy na rozwiązania, które mogą przyczynić się do lepszej polityki klimatycznej i zrównoważonego rozwoju miasta. (czerwiec 2023 r./ 48 osób).

Krok 9

Analiza zebranego materiału i opracowanie wizji przyszłości dialogu mieszkańców z władzami i partycypacji obywatelskiej w Koninie.

Określenie pożądanych cech form dialogu i włączania się mieszkańców w to co dzieje się w Koninie, określenie najbardziej pożądanych form jak mieszkańcy chcą być włączani w tym nowych dotąd niestosowanych, określenie najmniej pożądanych form, tematów, które mieszkańcy chcą poruszać i które są dla nich wyjątkowo ważne i jak często.

Określenie specyficznych wytycznych dotyczących dialogu i partycypacji w zakresie klimatu.

Podstawy prawne

Polityka opiera się na różnych ramach prawnych, które umożliwiają obywatelom i mieszkańcom lokalnych społeczności włączenie się w procesy decyzyjne. Te ramy obejmują przepisy o charakterze konstytucyjnym na poziomie krajowym, takie jak Konstytucja RP i Ustawa o działalności pożytku publicznego oraz o wolontariacie, a także przepisy na poziomie lokalnym, takie jak Ustawa o samorządzie gminnym, oraz przepisy prawa miejscowego, takie jak Statut Miasta Konina i Uchwała w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Konina.

Na poziomie kraju

Do najważniejszych ram prawnych o charakterze konstytucyjnym na poziomie kraju należą:

Konstytucja RP: Zawiera ważne zapisy, które umożliwiają obywatelom uczestnictwo w procesach decyzyjnych. Artykuł 4 mówi, że władza w Polsce należy do Narodu, który ją wykorzystuje poprzez wybieranych przedstawicieli lub bezpośrednio. Konstytucja określa zasady demokratycznego państwa prawa, dialogu społecznego i zaufania między obywatelami a państwem. Zawiera przepisy dotyczące referendum, obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej, jawności życia publicznego i prawa do składania petycji.

Ustawa o dostępie do informacji publicznej: Daje obywatelom możliwość uzyskania informacji o działaniach organów władzy publicznej i innych instytucji publicznych. Bez dostępu do tych informacji obywatel nie jest w stanie brać udziału w podejmowaniu decyzji (Ustawa z 6 września 2001 r. (Dz.U. 2001 nr 112, poz. 1198)).

Ustawa o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa: Reguluje działalność lobbystów, czyli osób chcących uczestniczyć w tworzeniu prawa. Zobowiązuje centralne organy władzy, przede wszystkim ministerstwa i Kancelarię Rady Ministrów, publikowanie programów prac legislacyjnych. Wprowadza instytucję wysłuchania publicznego (Ustawa z 7 lipca 2005 r., Dz.U. 2005 nr 169, poz. 1414).

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie: Wprowadza mechanizmy współpracy, między innymi poprzez Radę Działalności Pożytku Publicznego (RDPP), która konsultuje decyzje dotyczące organizacji i społeczeństwa. Zachęca samorządy do konsultowania projektów prawa miejscowego z organizacjami, tworzenia zespołów konsultacyjnych i zadaniowych oraz współpracy z lokalnymi radami działalności pożytku publicznego. Wymaga udziału organizacji pozarządowych w komisjach rozstrzygających konkursy na zadania zlecone przez samorządy (Ustawa z 24 kwietnia 2003 r., Dz.U. 2003 nr 96, poz. 873).

Ustawa o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego: Tworzy ramy dla udziału pracowników i pracodawców w procesach decyzyjnych w ramach Komisji Trójstronnej, konstytucyjnego organu działającego na poziomie kraju, oraz w ramach wojewódzkich komisji dialogu społecznego, które są lokalnymi odpowiednikami Komisji Trójstronnej o podobnych celach i funkcjach. Zobowiązuje organy władzy do konsultowania projektów aktów prawnych dotyczących obszarów ich działalności. Organizacje społeczne mogą być zapraszane do uczestnictwa w pracach tych komisji (Ustawa z 6 lipca 2001 r., Dz.U. 2001 nr 100, poz. 1080).

Uchwała o regulaminie pracy Rady Ministrów: Określa sposób przygotowywania projektów aktów prawnych i dokumentów przez instytucje rządowe. Zawiera przepisy dotyczące włączania

obywateli w ten proces, w tym instytucję Oceny Skutków Regulacji (OSR), która przeprowadza konsultacje publiczne i wykorzystuje ich wyniki do przygotowywania projektów aktów prawnych (Uchwała Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. 2002, nr 13, poz. 221)).

Uchwała o regulaminie Sejmu i uchwała o regulaminie Senatu: Określają zasady przygotowywania projektów uchwał i ustaw w Sejmie i Senacie. Zobowiązuje do konsultowania ze społeczeństwem projektów poselskich, a uzasadnienia projektów powinny zawierać wyniki tych konsultacji. Regulaminy obu izb parlamentu umożliwiają również przeprowadzanie wysłuchań publicznych oraz uczestnictwo "gości" w pracach komisji i podkomisji, pod warunkiem zgody ich przewodniczących. W Senacie wprowadzono także procedurę zgłaszania i rozpatrywania petycji. (Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 30 lipca 1992 r. (M.P. 1992 nr 26, poz. 185) oraz Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r. (M.P. 1991 nr 2, poz. 11)).

Na poziomie lokalnym

Do najważniejszych ram prawnych o charakterze konstytucyjnym na poziomie lokalnym należą:

Ustawa o samorządzie gminnym: Umożliwia przeprowadzanie dwóch rodzajów konsultacji – obligatoryjnych (związanych z istotnymi zmianami) i fakultatywnych, dotyczących różnych ważnych spraw. Gminy mogą tworzyć jednostki pomocnicze (sołectwa, osiedla), stanowiące formę partycypacji. Dodatkowo, samorządy mogą tworzyć różne ciała, takie jak rady młodzieżowe czy rady senioralne (Ustawa z 8 marca 1990 r., Dz.U. 2012 nr 0, poz. 567).

Ustawa o samorządzie powiatowym: Umożliwia przeprowadzanie konsultacji obligatoryjnych i fakultatywnych oraz tworzenie różnych platform dialogu, takich jak komisje ds. bezpieczeństwa i porządku (Ustawa z 5 czerwca 1998 r., Dz.U. 1998 nr 91, poz. 578).

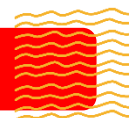
Ustawa o referendum lokalnym: Umożliwia organizowanie referendum konsultacyjnych w ważnych dla wspólnoty samorządowej sprawach (Ustawa z 15 września 2000 r., Dz.U. 2000 nr 88, poz. 985).

Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju: Wymaga konsultowania strategii rozwoju z partnerami społecznymi i gospodarczymi, a programy operacyjne na poziomie regionów są nadzorowane przez komitety monitorujące, które obejmują przedstawicieli organizacji pozarządowych i innych partnerów społecznych (Ustawa z 6 grudnia 2006 r., Dz.U. 2006 nr 227, poz. 1658).

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko: Umożliwia społeczeństwu uczestnictwo w tworzeniu polityk dotyczących ochrony środowiska na wszystkich poziomach samorządu terytorialnego (Ustawa z 3 października 2008 r., Dz.U. 2008 nr 199, poz. 1227).

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym: Pozwala samorządom na uruchamianie konsultacji dotyczących dokumentów zagospodarowania przestrzennego, takich jak studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Ustawa z 27 marca 2003 r., Dz.U. 2003 nr 80, poz. 717).

Konin posiada również dedykowane akty prawa miejscowego, które regulują uczestnictwo mieszkańców w tworzeniu miasta i podejmowaniu decyzji.

Do najważniejszych ram prawnych prawa miejscowego w Koninie należą:

Statut Miasta Konina: Zobowiązuje Miasto do zapewnienia pełnego uczestnictwa mieszkańców w życiu wspólnoty. Określa możliwość składania przez mieszkańców skarg, wniosków i petycji do Przewodniczącego Rady Miasta oraz prawo dostępu do dokumentów Rady i Komisji, o ile nie obowiązuje zakaz ustawy, które publikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej miasta. Umożliwia współpracę komisji Rady z innymi podmiotami instytucjonalnymi i społecznymi, jeśli jest to uzasadnione przedmiotem ich działalności. Reguluje inicjatywę uchwałodawczą, przewidując, kto ma prawo do jej zgłaszania również mieszkańcom ([Uchwała Nr 810 Rady Miasta Konina z dnia 31 października 2018 r.](#)).

Uchwała w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Konina: Ustala zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami w przypadkach przewidzianych ustawą lub w innych sprawach ważnych dla Miasta Konina. Przyznaje prawo do udziału w konsultacjach mieszkańcom Konina posiadającym w dniu ich przeprowadzenia czynne prawo wyborcze do Rady Miasta Konina. Umożliwia im inicjowanie konsultacji organizowanych i finansowanych przez Miasto w liczbie co najmniej 100 osób. Zapewnia dostęp do wyników konsultacji, które są publikowane na stronie internetowej Miasta Konina oraz tablicy ogłoszeń Urzędu ([Uchwała Nr 158 Rady Miasta Konina z dnia 26 czerwca 2019 r.](#) oraz [Uchwała Nr 395 Rady Miasta Konina z dnia 27 czerwca 2012 r.](#))

Uchwała w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Konina Plan 2020-2030: Strategia Rozwoju Konina ustanawia włączanie mieszkańców w tworzenie miasta, jako jeden z trzech filarów rozwoju miasta (Filar Energia Ludzi) i jako jeden z sześciu obszarów rozwoju (Energia Społeczna). Zakłada prowadzenie dialogu społecznego z mieszkańcami, tworzenie miejsc, ciał, mechanizmów i narzędzi, które zapewnią i ułatwią włączenie w tworzenie miasta różnych grup społecznych, w tym młodzież i seniorów, jak również tworzenie programów pobudzających aktywność obywatelską (omówimy je w dalszej części dokumentu) ([Uchwała Nr 293 Rady Miasta Konina z dnia 22 stycznia 2020 r.](#)).

Uchwała w sprawie uchwalenia procesu aktualizacji i monitoringu Strategii Rozwoju Miasta: Zapewnia mieszkańcom udział w corocznej aktualizacji Zestawienia Przedsięwzięć Strategicznych poprzez składanie pomysłów na projekty wpisujące się w cele strategiczne Strategii Rozwoju Miasta. Po przejściu pozytywnej weryfikacji przez Szefów Zespołów Strategicznych zgłoszony projekt jest wprowadzany do Platformy System Koordynacji Strategii ([Uchwała Nr 467 Rady Miasta Konina z dnia 23 grudnia 2020 r.](#)).

Uchwała w sprawie określenia szczegółowych zasad wnoszenia uchwałodawczych inicjatyw obywatelskich, zasad tworzenia komitetów inicjatyw uchwałodawczych, zasad promocji obywatelskich inicjatyw uchwałodawczych i formalnych wymogów, jakim muszą odpowiadać składane projekty ([Uchwała Nr 67 Rady Miasta Konina z dnia 27 lutego 2019 r.](#))

Uchwała w sprawie określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej ([Uchwała Nr 318 Rady Miasta Konina z dnia 26 lutego 2020 r.](#)) wraz z [Zarządzeniem Nr 74/2020 Prezydenta Miasta Konina z dnia 18 maja 2020](#)

roku w sprawie procedur dotyczących wykonania uchwały Nr 318 Rady Miasta Konina z dnia 26 lutego 2020 r. określających tryb i szczegółowe kryteria oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej.

Uchwała w sprawie Programu Współpracy Miasta Konina z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2023 rok: Określa cele, zasady i formy współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi w celu realizacji zadań publicznych oraz budżet na dany rok i tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych (**Uchwała Nr 840 Rady Miasta Konina z dnia 30 listopada 2022 r.**).

Uchwała w sprawie realizacji Konińskiego Budżetu Obywatelskiego: Umożliwia mieszkańcom składanie wniosków i głosowanie na projekty do realizacji w ramach wyodrębnionego na ten cel budżetu w wysokości 0,5% wydatków w budżecie Miasta Konina (**Uchwała Nr 481 Rady Miasta Konina z dnia 27 stycznia 2021 r.**).

Zarządzenie w sprawie wprowadzenia Planu rozwoju działań na rzecz dzieci i młodzieży w Koninie: Ustanawia jako priorytet rozwoju dziecięco-młodzieżowej polityki miasta Konina zwiększenie zaangażowania młodych w życie miasta. Zakłada stworzenie dzieciom możliwości wyrażania opinii, realizację inicjatyw włączających oraz tworzenie miejsc spotkań i integracji (**Zarządzenie Nr 171/2022 Prezydenta Miasta Konina z dnia 17 listopada 2022 r.**)

**Elementy
obecnej polityki,
które będą kontynuowane
w przyszłości**

Opracowujemy polityki, programy i projekty w szerokiej partycypacji

Polityki i programy miejskie tworzone w szerokiej partycypacji społecznej

Strategia Rozwoju Miasta Konina. Plan 2020-2030 tworzona i aktualizowana przy szerokim udziale mieszkańców: Proces partycypacji tworzenia strategii przeprowadzony w latach 2019-2020 jest szczegółowo opisany w dokumencie „Proces partycypacji społecznej Miasta Konin”. Zawiera on listę zaangażowanych interesariuszy tj. instytucji, organizacji oraz przedsiębiorstw, które zostały zaproszone do współtworzenia strategii rozwoju miasta. Szeroko włączono mieszkańców miasta. Do współtworzenia zaangażowane zostały także wszystkie wydziały Urzędu Miasta oraz podległe jednostki samorządowe i spółki miejskie. Zastosowano szeroko zakrojoną akcję informacyjną z wykorzystaniem mediowych kanałów miejskich oraz kanałów bezpośrednich, które zapewniły jak największy stopień dotarcia do różnych grup interesariuszy. Wybrano formy działań, które umożliwiły generowanie wartościowych pomysłów na rozwój miasta. **Wspólnie dopracowano** wizję rozwoju miasta, wypracowano misję miasta, wartości oraz dopracowywano cele i obszary strategiczne. Wszystkie 527 pomysły/projekty zostały wpisane do dokumentu strategii. Dokonano wyboru 114 przedsięwzięć o największym potencjale pobudzania rozwoju miasta oraz potencjału realizacji celów strategicznych i wpisano na **Zestawienie Przedsięwzięć Strategicznych - Nowa Ścieżka Rozwoju 2020-2030**, która podlega corocznej aktualizacji. Wyniki konsultacji dotyczących aktualizacji strategii są opisywane w raporcie, który jest udostępniany na stronach internetowych i na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Koninie w terminie do 30 dni od zakończenia konsultacji.

Działania partycypacyjne zastosowane podczas tworzenia: Happening z mieszkańcami, spotkania, warsztaty strategiczne, formularze zbierania pomysłów drogą online, spotkania warsztatowe eksperckie, konsultacje podczas eventów miejskich, zbieranie opinii, komentarzy i pomysłów na stronie wydarzenia na fanpage'u miasta, warsztaty z lokalnymi liderami i przedstawicielami różnych jednostek oraz ankiety wśród uczniów, przedsiębiorców, mieszkańców i pracowników samorządowych. Podczas procesu partycypacji zebrano 527 pomysłów/projektów (w tym 186 pomysłów od mieszkańców i organizacji pozarządowych, a 341 pomysłów/projektów od jednostek organizacyjnych, spółek miejskich i wydziałów urzędu). Przeprowadzony w okresie czerwiec – październik 2019 proces partycypacji społecznej, zaangażował łącznie **734** interesariuszy.

Działania partycypacyjne podczas aktualizacji strategii: Formularz zgłoszenia nowego projektu do strategii elektroniczny i papierowy, e-debaty, spotkania. Aktualizacja odbywa się na podstawie zarządzenia prezydenta.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Konina: Wydział Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Koninie prowadził w okresie wrzesień-październik 2019 roku konsultacje społeczne z mieszkańcami miasta dotyczące terenów zielonych, na potrzeby opracowywanego Studium.

Działania partycypacyjne zastosowane podczas tworzenia: Spotkanie z mieszkańcami podczas miejskiej akcji edukacyjnej „Wymień odpady na wrzosy” w formie zabawy urbanistycznej, z makietą urbanistyczną dla dzieci przy konińskim Amfiteatrze. Wykorzystano również ankietę papierową oraz geoankietę na stronie internetowej. Wykorzystano punkty konsultacyjne w różnych częściach miasta oraz przeprowadzono warsztaty planistyczne. Akcji nadano tytuł #WeźSięZaZieleń. Łącznie wzięło w nich udział **385** osób.

Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Konina: Latem 2020 roku mieszkańcy mieli możliwość współtworzenia celów i kierunków planu adaptacji oraz wypowiedzieć się na temat odczuwanych skutków zmian klimatu w życiu codziennym. Do uczestniczenia zaproszono osoby i instytucje z terenu miasta, zainteresowane adaptacją do zmian klimatu.

Działania partycypacyjne zastosowane podczas tworzenia: Spotkanie informacyjne otwierające projekt oraz ankieta na temat zmian klimatu w codziennym życiu mieszkańców miasta Konina. Wzięło w nich udział **130** osób.

Plan rozwoju działań na rzecz dzieci i młodzieży w Koninie tworzony przy udziale dzieci i młodzieży: W proces tworzenia planu działań, który odbywał się na przełomie 2021 oraz 2022 roku włączono dzieci i młodzież od początku od określenia ich potrzeb i poznania opinii na temat sytuacji dzieci i młodzieży w mieście, przez tworzenie pomysłów na działania, po skonsultowanie zapisów ostatecznego dokumentu.

Działania partycypacyjne stosowane podczas tworzenia: Ankieta dotycząca opinii dzieci i młodzieży na temat znajomości i realizowania ich praw oraz oceny jakości ich życia w mieście, warsztat dla młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych, wspólne tworzenie działań w ramach Tygodnia praw dziecka w Koninie, które były realizowane przez dzieci i młodzież, wspólne tworzenie scenariusza wydarzenia podsumowującego, debata w formule **Long Table** pn. „Prawa dziecka – dzieci i ryby głosu nie mają, porozmawiajmy o tym”, powołany zespół w skład którego wchodzi kierownicy wybranych wydziałów Urzędu Miejskiego w Koninie, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz instytucji działających na rzecz rozwoju młodzieży, przedstawiciele Młodzieżowej Rady Miasta Konina wraz z Koordynator do współpracy Rady Miasta Konina z Młodzieżową Radą Miasta Konina. Łącznie w partycypacji związanej z tworzeniem planu wzięło udział około **4.000** dzieci i młodzieży.

Plan Smart City – Konin: W ramach współtworzenia planu w 2022 roku zaproszono specjalistów do opracowania kierunków rozwoju miasta pod względem zastosowania technologii przyjaznej mieszkańcom. Następnie poddano zaopiniowaniu listę zadań, które mogą znaleźć się w Planie Smart City dla Konina, w kontekście zaspokajania potrzeb miasta i jego mieszkańców w perspektywie 2030+.

Działania partycypacyjne zastosowane podczas tworzenia: Warsztaty diagnostyczne, warsztaty eksperckie, badania ankietowe, indywidualne wywiady pogłębione. Łącznie wzięło w nich udział **238** osób.

Program Rozwoju Kultury w Koninie na lata 2023-2030: Do opracowania programu włączono na przełomie 2022 i 2023 roku przedstawicieli środowiska kultury i odbiorców kultury. Podczas warsztatów strategicznych wyznaczono kluczowe cele dla wykorzystania już istniejących potencjałów i zwiększenia gotowości na to, co przyniesie przyszłość, wypracowano działania, które mają wzmocnić odporność instytucji, organizacji, firm i osób tworzących konińską kulturę.

Działania partycypacyjne zastosowane podczas tworzenia: Wywiady indywidualne, ankieta online, warsztaty strategiczne, badanie potrzeb, oczekiwań i potencjałów. Łącznie wzięło w nich udział **242** osoby.

Polityka Senioralna dla Miasta Konina na lata 2022 – 2030: W ramach stałych konsultacji z seniorami naszego miasta oraz przy ich czynnym udziale wspólnie wyznaczono priorytety i działania skierowane do osób starszych.

Działania partycypacyjne zastosowane podczas tworzenia: Badanie potrzeb konińskich seniorów przeprowadzone w okresie marzec-wrzesień 2022 roku techniką internetowego wywiadu kwestionariuszowego. Do wypełnienia ankiety przystąpiło 670 osób, w tym uzyskano **335** poprawnie wypełnionych ankiet.

Model budżetu partycypacyjnego - Koniński Budżet Obywatelski: Od 2014 roku mieszkańcy decydują o sposobie wydatkowania części budżetu miasta. W corocznych konsultacjach dostosowują model jego funkcjonowania do swoich potrzeb, wymagań, specyfiki. Poprzez głosowanie na zgłoszone przez mieszkańców projekty mieszkańcy sami określają swoje priorytety. Od początku funkcjonowania budżetu obywatelskiego zrealizowano już 150 projektów na terenie całego miasta.

Liczba zaangażowanych w to działanie mieszkańców różni się każdego roku. Średnio w ciągu ostatnich trzech lat do budżetu składa wnioski około 88 osób, a około 8.140 osób głosuje dokonując wyboru projektów do ich realizacji.

Projekt Szkoła Naszych Marzeń: Inicjatywa dotycząca wprowadzenia zmiany w konińskim systemie edukacji, przede wszystkim metod i kultury pracy na edukację opartą na relacji, realizowana jest na poziomie całego miasta Konin zapoczątkowana w 2019 r. z inicjatywy Młodzieżowego Domu Kultury w Koninie, włącza szerokie grono interesariuszy, w tym konińskich innowatorów edukacji, nauczycieli, rodziców, uczniów, dyrektorów placówek oświatowych i kulturalnych oraz organizacje pozarządowe. Wspólnie opracowano wizję zmiany oraz działania zmierzające do jej osiągnięcia oraz wspólnie się je realizuje.

Działania partycypacyjne zastosowane podczas realizacji projektu: W 2019 Kongres edukacyjny w przeprowadzony przy wykorzystaniu **dramy stosowanej** oraz **Open Space Technology** w 2021 mapowanie zasobów konińskich placówek edukacyjnych przy wykorzystaniu warsztatów z nauczycielami i uczniami, kampania społeczna z wykorzystaniem artystycznych form wyrazu, 2022 konferencja o szkole bez ocen z wykorzystaniem debaty w formule **Long Table**, 2019 i 2021 warsztaty, konkursy, spotkania w ramach akcja dotyczącej relacji, 2023 ankiety online do **badania jakości relacji i poczucia bezpieczeństwa i samotności**, realizacja projektu z wykorzystaniem metody design thinking, debat oraz **interaktywnej wystawy**. Łącznie wzięło w nich udział około 3.200 osób.

Inne polityki i programy poddane konsultacjom i współtworzone z mieszkańcami

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Konina na lata 2016-2023: Opracowany w ramach projektu Rewitalizacja konińskiej Starówki – opracowanie lokalnego programu rewitalizacji na lata 2016-2023 wraz z modelowym pilotażem”. W ramach tworzenia w okresie 2016-2019 umożliwiono mieszkańcom, organizacjom społecznym, pracownikom samorządu, podmiotom zarządzającym nieruchomościami czy przedsiębiorcom udział w wyznaczaniu kierunków rewitalizacji oraz składanie pomysłów projektów rewitalizacyjnych mających wpływ na ożywienie obszaru "Starówka". Wspólnie zagospodarowano dwa podwórka oraz współtworzono program funkcjonalno-użytkowy dla jednego z budynków na Starówce.

Działania partycypacyjne stosowane podczas tworzenia i aktualizacji: Spotkania otwarte, spacer badawczy, konkurs na nazwę i/lub logo dla budynku dawnego Sądu Rejonowego przy ul. Wojska Polskiego, warsztaty kreatywne zagospodarowania dwóch podwórek, zbieranie uwag w formie papierowej i elektronicznej. Łącznie wzięło w nich udział 238 osób. Konsultacje odbywały się na podstawie zarządzenia prezydenta.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Konina do 2030 roku: Do opracowania programu w 2022 roku i jego aktualizacji w 2023 roku włączono ekspertów, liderów społeczności lokalnej Konina, osoby posiadające z racji wykonywanego zawodu wiedzę na temat uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych w mieście. Uczestniczyli w opracowaniu kierunków

działań prowadzących do zrównoważonego rozwoju obszaru rewitalizacji miasta Konina, działań na rzecz jego odnowy i ożywienia oraz wzmocnienia integracji społecznej

Działania partycypacyjne stosowane podczas tworzenia: Badania ankietowe, spotkania. Łącznie wzięło w nich udział **84** osoby.

Program „Zielona przestrzeń” zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni miejskiej. W październiku 2022 roku mieszkańcy współdecydowali o sposobie postępowania z terenami zielonymi na terenie całego miasta Konina w zakresie między innymi zwiększania ilości terenów zielonych, odbetonowania przemysłowego miasta, likwidacji wysp ciepła, zagospodarowania wody deszczowej, zapewnienia bioróżnorodności oraz stworzenia układu korytarzy, który przyczyni się do zmniejszenia emisyjności.

Działania partycypacyjne zastosowane podczas tworzenia: Geoankieta, **27** osób.

Program Współpracy Miasta Konina z organizacjami pozarządowymi: Każdego roku mieszkańcy Konina i organizacje pozarządowe mogą składać uwagi i sugestie do programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Działania partycypacyjne stosowane podczas aktualizacji: Spotkania z przedstawicielami organizacji, formularz zgłoszeń uwag i sugestii, który można składać mailowo, pocztą oraz na spotkaniach konsultacyjnych. Największych zmian w programie dokonano w programie na rok 2021. Od tamtego czasu uprawnione podmioty nie zgłaszają uwag.

Inne konsultowane tematy

W ostatnich dwóch latach miasto prowadziło również konsultacje w wybranych sprawach zasięgając opinii mieszkańców między innymi na temat:

- **Zagospodarowania synagogi (2021)**
- **Zielony pasywny amfiteatr (2022)**
- **Budowy zielonego parkingu przy ul. Wyzwolenia (2022)**
- **Ekologicznego salonu miasta -przebudowy wyspy Pocijewo (2022)**
- **Nadania nazw rondom i wiaduktom położonym na terenie miasta Konina (2022)**
- **Budowa boiska przy III Liceum i ZSBiKZ (2022)**
- **Klub seniora na ul. Przemysłowej (2022)**

Wspieramy rady mieszkańców

W celu zapewnienia reprezentacji różnych grup społecznych w procesach decyzyjnych oraz wyrażania ich opinii i potrzeb w dziedzinach istotnych dla społeczności lokalnej powołano w Koninie następujące rady:

Konińska Rada Działalności Pożytku Publicznego: Jest organem konsultacyjno-opiniotwórczym, mającym na celu kreowanie współpracy samorządu Miasta Konina z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w zakresie pożytku publicznego na terenie Miasta Konina na rzecz jego mieszkańców od 2012 roku.

Młodzieżowa Rada Miasta Konina: Ma charakter konsultacyjny, jest reprezentacją młodzieży w życiu publicznym. Została ustanowiona w 2008 roku. Organizuje wydarzenia dla dzieci i młodzieży, może opiniować projekty uchwał Rady Miasta Konina i uczestniczyć w ich sesjach. Rada zajmuje się także rozpowszechnianiem idei samorządności wśród młodych osób.

Rada Seniorów Miasta Konina: Jest organem o charakterze doradczym, inicjatywnym i konsultacyjnym. Wspiera aktywność osób starszych w mieście, zapobiega ich wykluczeniu z życia publicznego i kulturalnego. Została powołana w 2019 roku. Z jej inicjatywy powstała Konińska Karta Seniora.

Konińska Rada Kobiet: Jest organem doradczym, konsultacyjnym, opiniotwórczym i inicjatywnym przy Prezydencie Miasta Konina w zakresie wszelkich spraw związanych z funkcjonowaniem kobiet w życiu społeczno-gospodarczym. Powołana w czerwcu 2023 roku.

Tworzymy system komunikacji

W celu zapewnienia skuteczności i efektywności procesów partycypacyjnych tworzymy system komunikacji, skierowany do obywateli, mieszkańców i organizacji pozarządowych, umożliwiający im aktywne zaangażowanie się w działania partycypacyjne, jednocześnie informując i budując świadomość społeczną na temat korzyści wynikających z partycypacji obywatelskiej dla rozwoju społeczności lokalnych.

Komunikacja procesu partycypacji odbywa się na stronie internetowej www.konin.pl, portalu społecznościowym facebook [Konin](https://www.facebook.com/Konin). [Tu płynie energia](https://www.facebook.com/Konin), mediach lokalnych www.lm.pl oraz mailingiem i kontaktem bezpośrednim.

Konsultacje ogłaszane są poprzez stronę internetową miasta www.konin.pl w [Konińskim Forum Dialogu Społecznego](#), w [Biuletynie Informacji Publicznej](#) miasta, na miejskim [facebooku](#) oraz poprzez newsletter (przedsiębiorcy). Tą samą drogą ogłaszane są wyniki konsultacji.

W lipcu 2023 roku miasto uruchomiło **Portal Konsultacje Społeczne**, na którym znajdują się ogłoszenia o konsultacjach – aktualne i archiwalne.

Na stronie internetowej miasta istnieje zakładka **Obywatelski Konin** dedykowana zapewnieniu i ułatwieniu mieszkańcom włączenie się we współtworzenie miasta. Zawiera ona dostęp do wszystkich wyżej wymienionych informacji, zawiera również:

- Informacje o [Konińskim Budżecie Obywatelskim](#)
- Informacje o składanych przez obywateli [inicjatywach uchwałodawczych](#)
- [Ogłoszenia](#) dla organizacji pozarządowych
- Informacje o [pozamiejskich źródłach dotacji dla organizacji pozarządowych](#)
- Dostęp do [Generatora wniosków eNGO](#)
- Przewodnik Rejestracji Projektu w [Systemie Koordynacji Strategii](#)
- Informacje o możliwości [pozyskania lokalu na działalność społeczną](#)
- Informacje o [Centrum Organizacji Pozarządowych](#)
- Bazę danych [organizacji pozarządowych](#)
- Informacje o działalności [Konińskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego](#)
- Informacje o działalności [Rady Seniorów Miasta Konina](#)
- Informacje o działalności [Powiatowej Społecznej Rady Do Spraw Osób Niepełnosprawnych](#)
- [Mapa zasobów dla organizacji pozarządowych](#) zawierającą informacje dotyczące komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego oraz zespołów doradczych współpracujących i reprezentujących sektor pozarządowy w Koninie.

W lipcu 2023 roku miasto uruchomiło również **aplikację mMieszkaniec**, w której jest funkcja "ogłoszenia konsultacji", dzięki której informacja o konsultacjach trafia bezpośrednio do mieszkańców, którzy ściągnęli aplikację na swój telefon.

Badamy poziom partycypacji i zaangażowania mieszkańców w procesy decyzyjne

Badania partycypacji mieszkańców są kluczowe dla polityki dialogu i partycypacji obywatelskiej. Pomagają zrozumieć potrzeby, ocenić efektywność działań, monitorować postępy ku bardziej demokratycznemu zarządzaniu miastem i dostosować mechanizmy partycypacyjne.

Poczucie wpływu wśród mieszkańców Konina

W okresie od 15.02 – 11.04.2023r. przeprowadzono badanie poczucia sprawczości, wiedzy na temat narzędzi i mechanizmów demokratycznych za pomocą formularza online. Ankiety wypełniło 487 osób, w tym 388 młodzieży w wieku od 13 do 25 roku życia - głównie uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz studenci oraz 99 dorosłych - głównie nauczyciele, przedstawiciele samorządu miasta oraz organizacji pozarządowych.

Z badań tych wynika:

Zaangażowanie w działania społeczne: Około 40% osób w obu badanych grupach angażuje się w działania społeczne, takie jak wolontariat czy projekty organizowane przez miasto lub organizacje pozarządowe. Z tej grupy jedna czwarta jest stale zaangażowana, a pozostali angażują się od czasu do czasu.

Poczucie wpływu: Niemal połowa badanej młodzieży uważa, że ogólnie młodzi mają wpływ na życie szkoły, ale tylko 15% z nich czuje, że osobiście ma taki wpływ. Tylko 25% uważa, że młodzi mają ogólny wpływ na to, co dzieje się w mieście, a zaledwie **7% młodych ludzi czuje, że osobiście ma taki wpływ**. Natomiast wśród osób **dorosłych 12% ma poczucie osobistego wpływu** na wydarzenia w mieście.

Chęć zwiększenia wpływu: Połowa badanych, zarówno młodych, jak i dorosłych, pragnie większego wpływu na to, co dzieje się w szkole. W przypadku miasta, dorośli mają większą chęć wpływania, gdyż aż 62% z nich chciałoby mieć większy wpływ, podczas gdy tylko 32% młodych ludzi ma podobne aspiracje.

Formy dialogu i partycypacji: Badani w większości nie znają innych form partycypacji społecznej niż wybory samorządowe, samorządowe wybory uczniowskie, projekty społeczne, działalność w organizacjach i wolontariat. Te formy mają największy wpływ na ich sytuację. Dorośli są bardziej zaznajomieni z konsultacjami społecznymi i wyborami do Młodzieżowej Rady Miasta niż młodzież (75% dorosłych w porównaniu do 60% młodych). Dorośli również częściej słyszeli o konsultacjach społecznych i brali w nich udział (71% dorosłych w porównaniu do 47% młodych). Największa grupa młodych korzysta z wyborów do samorządu uczniowskiego (53%), wolontariatu (33%) oraz głosowania w Konińskim Budżecie Obywatelskim (24%).

Wiedza o tym co dzieje się w mieście i organizacjach pozarządowych: Zarówno młodzież, jak i dorośli, mają ograniczoną wiedzę na temat wydarzeń w mieście (średnia 2,2 w skali 1-5). Młodzi mieszkańcy Konina posiadają niewielką wiedzę o organizacjach pozarządowych w mieście oraz o ofercie dla młodzieży (średnia 1,8). Dorośli wykazują nieco większą wiedzę o organizacjach pozarządowych w Koninie niż młodzież (średnia ocen 2,4). Co ciekawe, dorośli również wyżej niż młodzież ocenili swoją wiedzę o organizacjach angażujących młodych ludzi (średnia ocen 2,2).

Ocena poziomu demokracji

W badaniach wizerunku miasta przeprowadzonych w 2020 roku, w którym wzięło udział 1050 osób wymiar demokracji był drugim najlepiej postrzeganym wymiarem wizerunkowym miasta Konina, jednak osiągnął on tylko poziom 5,5 punktów w 10 punktowej skali oceny.

Bariery i wyzwania brania udziału w dialogu i partycypacji obywatelskiej

W ramach konsultacji przeprowadzonych do opracowania niniejszej polityki dialogu i partycypacji obywatelskiej zidentyfikowano następujące przeszkody i wyzwania:

Młodzież

Młodzi aktywiści napotykają na różnorodne przeszkody i wyzwania w swojej działalności. Są to między innymi:

- Brak wsparcia ze strony społeczności i władz, trudności w budowaniu koalicji i współpracy.
- Brak doświadczenia w prowadzeniu działań społecznych.
- Brak zrozumienia i akceptacji ze strony dorosłych.
- Ograniczone zasoby finansowe i techniczne.
- Obciążenie obowiązkami szkolnymi.

Niski poziom zaangażowania młodzieży w kształtowanie lokalnych polityk jest wynikiem wielu czynników, takich jak:

- Brak odpowiedniej edukacji obywatelskiej w szkołach.
- Niewystarczający dostęp do informacji na temat procesów decyzyjnych.
- Poczucie bezsilności wobec biurokracji i polityki.
- Brak zachęty i docenienia.
- Nieangażujące metody partycypacji.
- Brak zaufania do władz i przekonanie, że ich głos nie zostanie wysłuchany.

- Brak wiary, że ich udział coś zmieni, brak informacji zwrotnej.
- Strach przed oceną - działania wymagają od razu "pokazania się" jako osoba, która zaczyna, a wielu młodych chciało kogoś "śledzić" w działaniach i wspierać, a nie razu robić swoje.
- Brak możliwości zdobycia wiedzy i doświadczenia przed bezpośrednim zaangażowaniem się.
- Strach przed oceną ze strony rówieśników i nauczycieli.
- Brak integracji między aktywnymi osobami i grupami (jeżeli ktoś działa w szkole, to trudno z tej szkoły wyjść z działaniami).
- Brak jednej osoby lub instytucji, która poprowadzi od początku do końca, jakiegoś miejsca by się uczyć, brak informacji czy takie osoby lub instytucje istnieją.
- Brak możliwości pełnego wypowiedzenia się i dyskusji w stosowanych najczęściej metodach partycypacji obywatelskiej.

Skutkują one rezygnacją z aktywnego udziału w działaniach społecznych.

Dorośli

Z podobnymi barierami i wyzwaniem spotykają się dorośli mieszkańcy. Jednym z głównych problemów jest brak czasu, który często jest pochłaniany przez obowiązki zawodowe i rodzinne. Ponadto, niepewność co do efektywności ich działań oraz brak dostępu do odpowiednich narzędzi i informacji ogranicza ich zaangażowanie. Dodatkowo, brak zaufania do władz lokalnych i przekonanie, że ich głos nie zostanie uwzględniony, również hamuje ich motywację do angażowania się.

Czynniki zwiększające zaangażowanie obywatelskie

Kluczowymi czynnikami, które mogą zwiększyć chęć i motywację, zarówno młodzieży jak i dorosłych mieszkańców, do angażowania się i podejmowania działań społecznych na rzecz miasta, są więc:

- Edukacja obywatelska i dostarczanie informacji na temat procesów decyzyjnych oraz skutków działań społecznych, co pozwala zrozumieć, że ich zaangażowanie ma realny wpływ.
- Tworzenie bezpiecznych przestrzeni dla młodych i dorosłych mieszkańców, w których mogą dzielić się swoimi pomysłami i opiniami oraz rozwijać umiejętności przywództwa i współpracy.
- Stosowanie metod dialogu i partycypacji obywatelskiej pozwalających na pełne wypowiedzenie się, dyskusję, angażującą i inspirującą do aktywnego udziału i uczestnictwa.
- Widoczne efekty działań, które pozwolą zobaczyć konkretny wpływ swojego udziału i pracy na poprawę sytuacji w szkole lub społeczności lokalnej.
- Wspieranie działań młodzieży przez dorosłych, władze lokalne i organizacje pozarządowe, które mogą zapewnić mentoring, wsparcie finansowe i logistyczne.
- Aktywne promowanie sukcesów młodych aktywistów i dawanie im przestrzeni do głosu, co wzmacnia ich poczucie ważności i wpływu.

„Ja chcę pomóc naszemu miastu i może z niego wyjadę, ale zostawię tu rodzinę, swoich przyjaciół i chciałbym, żeby Konin był lepszym miastem i aby inne miasta brały z nas przykład.”

„Właśnie podejście do tego stołu tutaj (Long Table), daje taką wizję tego, że to co powiesz będzie miało jakiś realny wpływ. A w życiu codziennym brakuje właśnie tego przysłowiowego stołu, gdzie młodzi ludzie będą mogli wypowiedzieć się o swoich pomysłach.”

(młodzi uczestnicy debaty obywatelskiej „Jak pokonywać bariery, się motywować, mieć większy wpływ”)

Jak rozmawiamy o klimacie?

Dotychczasowe praktyki miejskie i doświadczenia z projektu MAK

W ciągu ostatnich czterech lat temat zrównoważonego rozwoju oraz konieczności zwiększenia odporności miasta na negatywne zjawiska wynikające ze zmian klimatu podejmowany jest z mieszkańcami Konina coraz częściej przez samorząd miasta. Konin jest ośrodkiem zagłębia górniczo-energetycznego powstałym w latach 70-tych w oparciu o zasoby węgla brunatnego, których eksploatacja poważnie zdewastowała środowisko naturalne pociągając za sobą przeobrażenia w środowisku przyrodniczym w tym bioróżnorodności, degradacji gleb oraz zanieczyszczenia powietrza pogłębiając negatywne skutki zmian klimatu.

Przy szerokiej partycypacji mieszkańców powstała nowa "Strategia Rozwoju Miasta: Konin. Zielone Miasto Energii. Plan 2020-2030.", która zakłada szeroko zakrojoną transformację społeczno-gospodarczą miasta i przekształcenie go w dobrze prosperujące centrum energii odnawialnej i zieloną, zdrową przestrzeń do życia i rozwoju swoich mieszkańców.

W ślad za nią w konsultacji z mieszkańcami powstał "Plan adaptacji miasta do zmian klimatu", który zawiera szereg działań mających na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych, likwidację wyciepła, zwiększenie retencji wody w mieście czy poprawę bioróżnorodności. Z przeprowadzonej w procesie jego tworzenia ankiety wynika, że zdecydowana większość uczestników badania spotkała się z pojęciem zmian klimatu i adaptacji do zmian klimatu oraz jest świadoma ich wpływu na funkcjonowanie miasta Konina i jego mieszkańców. Osoby te zdają sobie sprawę z zagrożeń, jakie niosą za sobą transformacje klimatyczne i wyrażają opinie, że miasto powinno włączać mieszkańców w proces opracowania i wdrażania rozwiązań adaptacyjnych edukując w zakresie zmian klimatycznych i rozwiązań adaptacyjnych, informując o podejmowanych działaniach, angażując do współpracy w opracowaniu projektów rozwiązań adaptacyjnych oraz realizacji (wdrażania) działań adaptacyjnych.

W ramach przygotowania nowego "Planu zagospodarowania przestrzeni miejskiej" miasto zorganizowało konsultacje społeczne "Weź się za zielen", w ramach których zidentyfikowało potrzeby mieszkańców, związane ze skomunikowaniem terenów zieleni i różnych części miasta poprzez korytarze i na tej podstawie opracowało kompleksowy program "Zielona przestrzeń".

Mieszkańcy chętnie biorą udział w tego typu akcjach, które dzieją się w przestrzeni otwartej, dają możliwość do spędzenia wspólnego czasu z rodziną, sąsiadami, przyjaciółmi i przy okazji wyrażenia swoich potrzeb, wspólnego sadzenia kwiatów czy sprzątania osiedla.

Miasto prowadzi intensywne działania w ramach europejskiej Platformy Wsparcia Regionów Górniczych w Procesie Transformacji w Brukseli, uczestnicząc w tworzeniu "Planu sprawiedliwej transformacji Wielkopolski Wschodniej", którego celem jest podejmowanie ukierunkowanych i skoordynowanych działań m.in. w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej (EE), wykorzystania OZE i wodoru, transformacji gospodarki w gospodarkę o obiegu zamkniętym, rozwoju nowoczesnego sektora biogospodarki i czystej mobilności, których efektem będzie ograniczenie emisji CO₂ w sektorze elektroenergetycznym o ponad 90-95% do 2030 r., a w pozostałych sektorach o 80-90% do 2040 r.

Mimo tych działań młodzi ludzie żyją w dużym poczuciu zagrożenia i strachu przed wpływem szybko postępujących zmian klimatu na ich przyszłość, zdrowie i jakość życia. Młodzi ludzie zdają sobie sprawę, że to oni będą dziedziczyć planetę i staną przed konsekwencjami działań podejmowanych obecnie.

Klimat jest ważną częścią toczącej się publicznej dyskusji, którą inicjują również ludzie młodzi. 24 maja 2020 w ramach Młodzieżowego Strajku Klimatycznego **młodzież w Koninie protestowała przeciwko bierności tych dorosłych**, którzy ignorują problem zmian klimatycznych: „My, polska młodzież, nie spoczniemy, dopóki nie wymusimy na politykach zdecydowanych działań zapobiegających zapaści naszego życia. Dopóki jest nadzieja na zatrzymanie katastrofy, każdy z nas liczy się w tej decydującej walce. Liczymy na was! Razem mamy głos, którego nikt nie będzie w stanie zlekceważyć”. Młodzież mówiła: „Nasz świat się zawali jeśli teraz nie zatrzymamy katastrofy”. Młodzież powróciła na ulice miasta 25 września 2020 domagając się działań w obronie klimatu w ramach corocznej mobilizacji ruchów klimatycznych pod hasłem „Fridays for Future”. „Nie może być tak, że politycy walczą z jednym kryzysem, a zapominają o kryzysie klimatycznym. Spotykamy się za każdym razem w tym samym miejscu i mamy te same postulaty, tylko dlatego, że nic w tej kwestii się nie zmienia” – mówił jeden z organizatorów.

Ale choć klimat jest dla młodych ludzi ważny to **wciąż mały i niepowszechny był jej aktywny udział w działaniach**. W manifestacjach i pikietach uczestniczyło około 30-40 młodych ludzi. W planowaniu na przykład podczas konsultacji „Planu adaptacji do zmian klimatu” uczestniczyły 3 młode osoby, nie było wśród nich uczniów czy uczennic z konińskich szkół. Swoje inicjatywy do Konińskiego Budżetu Obywatelskiego składa corocznie około 2-3 młodych ludzi na średnio około 100 osób, rzadko ich wnioski dotyczą działań klimatycznych. Jedną z przyczyn takiego postępowania był **brak poczucia sprawczości młodych ludzi i poczucie bycia ignorowanym przez dorosłych**. Sama lektura komentarzy zamieszczonych pod mediową relacją z pikiet klimatycznej młodych dostarcza dowodów na **stosunek dorosłych mieszkańców do młodzieży, do ich działań i jakie kontrowersje wywołują tego typu działania**.

Projekt Młodzi Ambasadorzy Klimatu miał na celu zmianę tego stanu rzeczy, dlatego, aby zwiększyć udział, zaangażowanie i wpływ młodzieży na lokalną politykę klimatyczną, i przy tym ich poczucie sprawczości, **zastosowano inne formy i metody dialogu i partycypacji**, takie w których mogli wnieść swoje perspektywy, głosy i pomysły, być wysłuchanym i potraktowanym poważnie.

„Nie chcemy dłużej krzyczeć, pragniemy poważnej, merytorycznej dyskusji na temat, który dotyczy nas wszystkich. W takich warunkach, każdy będzie mógł wyrazić swoje zdanie bez obaw”

(młoda uczestniczka projektu MAK)

Największym wyzwaniem projektowym było zbudowanie poczucia sprawczości młodych ludzi i takiego ich wzmocnienia, aby do rozmów z mieszkańcami, władzami samorządowymi i politykami w Radzie Miasta podeszli już jako przygotowani do dyskusji partnerzy.

Natomiast największym wyzwaniem komunikacyjnym było takie formułowanie przekazów i proponowanie takich działań włączających mieszkańców, samorząd i polityków do dyskusji i współpracy, które będą otwierały a nie zamykały umysły i serca, oraz które będą otwierały drogę i przestrzeń do spokojnej, merytorycznej rozmowy w duchu działania na rzecz dobra wspólnego, zdrowia i bezpieczeństwa przyszłych pokoleń. Stosowanie włączającej nie wykluczającej narracji i przekazaniu wiedzy na temat włączających form współpracy i dialogu społecznego.

W ramach MAK wykorzystano następujące metody dialogu i partycypacji:

- Klimatyczne Sejmiki Samorządów Uczniowskich #Robimy Klimat pod Klimat
- Debaty klimatyczne w formule Long Table
- Warsztaty konsultacyjne i współtworzeniowe
- Sondaż obywatelsko-klimatyczny
- Badanie poczucia sprawczości i wiedzy na temat narzędzi i mechanizmów demokratycznych
- Kampanię społeczną wspólnej odpowiedzialności o klimat #ChceMY Życ - Tydzień Ziemi w Koninie
- Interaktywny spektakl w formule Teatru Forum #Rozdroża i towarzysząca mu wystawa prac artystycznych o tym samym tytule
- Międzypokoleniową debatę #Rozmowy Przez Pokolenia - rozmowy, które przekraczają granice pokoleń, w formule World Cafe
- Artystyczno-partycypacyjne wydarzenie #Rozdroża, czyli z kulturą o klimacie z wykorzystaniem m.in. muzyki, wizualizacji, etiud tanecznych w choreografii dotyczącej klimatu, czy metafory
- Akcję interwencji klimatycznych #Konińska Rewolucja Klimatyczna Młodych
- Międzynarodowy młodzieżowy mityng klimatyczny online metodą Open Space Technology #Youth Climate Changemakers Gathering
- Opracowanie dokumentu niniejszej polityki dialogu oraz podjęcie inicjatywy uchwałodawczej

Trwający dwa lata proces zaangażował łącznie około 15.000 osób. Włączył we współdziałanie ekspertów klimatycznych, władze miasta, dyrekcje szkół i nauczycieli, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, seniorów, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz lokalnych przedsiębiorców. Zwrócił uwagę Rzecznika Praw Obywatelskich oraz UNICEF Polska, którzy aktywnie włączyli się w roli partnerów i honorowych patronów międzynarodowego mityngu klimatycznego.

Zastosowany proces pozwolił na stworzenie przestrzeni dialogu i współpracy, gdzie wszystkie strony uczyły się siebie słuchać, szanować i współpracować w duchu demokracji.

Młodzież zaangażowana w ten projekt prowadziła własne badania, zdobywała wiedzę i otrzymywała wsparcie od dorosłych, co umożliwiło jej poznanie narzędzi demokratycznego dialogu oraz procesów podejmowania decyzji. Dzięki temu zrozumiała istotę komunikacji, dostępu do informacji oraz rozwijała umiejętności związane z mechanizmami demokratycznymi. Niezmiernie ważny okazał się dostęp do kompleksowej wiedzy, edukacji, wsparcia i wzajemnej współpracy. Efektem tego jest wiara młodych ludzi w ich zdolność do kształtowania lokalnej polityki oraz przekonanie, że młodzież ma rzeczywistą siłę oddziaływania.

Jak chcemy działać na rzecz klimatu?

Wyniki konsultacji MAK

W trakcie jakościowych konsultacji, prowadzonych przez Młodych Ambasadorów Klimatu, młodzież uczestnicząca w warsztatach wykazała, że kwestie klimatyczne i środowiskowe nie pozostają jej obojętne i że jest gotowa działać. Dostrzegli, że w naszym mieście istnieją pewne obszary dotknięte problemami środowiskowymi. Jednocześnie pokazali, że są gotowi do działania na rzecz środowiska, poprzez realizację interwencji klimatycznych na terenie konińskich szkół.

Najczęstszymi proponowanymi formami działalności pro środowiskowej było zwiększanie bioróżnorodności oraz zazielenianie obszarów pozbawionych roślinności. Wybory te wynikają z faktu, że tereny zielone stanowią dla młodzieży miejsca wypoczynku, kontaktu z naturą, a zarazem estetyczne przestrzenie, oddziałujące korzystnie na klimat poprzez absorpcję gazów cieplarnianych.

Na terenie naszego miasta, młodzież chce działać dla klimatu i środowiska w następujący sposób:

Przeciwdziałanie suszy i oszczędzanie wody

- Tworzenie ogrodów deszczowych, suchych potoków, niecek infiltracyjnych - przyczyni się do zwiększenia ilości małych zbiorników wodnych, przy jednoczesnym tworzeniu miejsc odpoczynku i spotkań dla mieszkańców.
- Stosowanie różnych rodzajów urządzeń i systemów, które pomagają gromadzić i przechowywać wodę opadową oraz instalowanie przydomowych mikroelektrowni wodnych - wpłynie na większą oszczędność zasobów wodnych w naszym regionie i zmniejszenie kosztów wody oraz prądu.
- Rozszczelnianie nawierzchni, stosowanie nawierzchni wodoprzepuszczalnych - przyczyni się do większego nawadniania gruntów, co przyczyni się do poprawy stanu naszego środowiska.

Zwiększenie Bioróżnorodności

- Zadrzewianie terenów przyszkolnych - tereny zielone w dobry sposób wpłyną na uczniów i sprawiają, że obszar wokół szkoły jest estetyczny i pozytywnie wpływa na klimat.
- Instalowanie budek lęgowych, hoteli dla owadów i domków dla motyli - zwiększy to bioróżnorodność w naszym mieście, co będzie dobre dla naszego środowiska.
- Tworzenie parków kieszonkowych, ogrodów społecznych, konstrukcji zielonych, łąk kwietnych i kolekcji roślin przyjaznych motyloom - przyczyni się do zwiększenia miejsc odpoczynku i spotkań dla mieszkańców, przy jednoczesnym zwiększeniu bioróżnorodności.

Poprawa jakości powietrza/redukcja zanieczyszczeń

- Tworzenie "zielonych ścian" i zastosowanie pnączy w przestrzeni zurbanizowanej - będą to miejsca przyjazne dla oka i wpłyną pozytywnie na klimat, poprzez pochłanianie gazów cieplarnianych.

Recykling/ zrównoważone wykorzystywanie odpadów

- Budowanie mebli parkowych i innych elementów małej architektury z drewna pochodzącego z odzysku - przyczyni się do zwiększenia ilości odpoczynku i spotkań dla mieszkańców, będąc jednocześnie elementem estetycznym terenów miejskich, przy niskim koszcie środowiskowym.

Aby umożliwić młodzieży skuteczną realizację wymienionych działań na rzecz klimatu i środowiska, potrzebne jest stworzenie sprzyjającego ekosystemu, w którym młodzi ludzie mają dostęp do wiedzy, wsparcia i zasobów, a ich inicjatywy są aktywnie wspierane przez lokalne społeczności i władze:

- **Umożliwienie dostępu do wiedzy i narzędzi potrzebnych do przeprowadzenia interwencji prośrodowiskowych.** To może obejmować warsztaty edukacyjne, w których młodzież zdobywać będzie praktyczne umiejętności związane z tworzeniem ogrodów deszczowych czy instalacją urządzeń do gromadzenia deszczówki. Ważne jest także zapewnienie dostępu do materiałów i narzędzi niezbędnych do realizacji projektów.

- **Zapewnienie wsparcia dorosłych oraz lokalnych instytucji**, które mogą udostępnić nie tylko wiedzę i doświadczenie, ale także miejsca, na których można przeprowadzać działania prośrodowiskowe. Współpraca z nauczycielami, ekspertami ds. ochrony środowiska oraz organizacjami pozarządowymi może dostarczyć młodzieży cennych wskazówek i profesjonalnego wsparcia.
- **Uwzględnienie inicjatyw młodzieży w planach rozwoju i politykach prośrodowiskowych.** To może obejmować wspieranie projektów młodzieżowych poprzez przyznawanie grantów, zapewnienie infrastruktury (np. poprzez wykorzystanie mechanizmu inicjatywy lokalnej) czy umożliwienie udziału młodzieży w procesach decyzyjnych dotyczących środowiska.
- **Zapewnienie odpowiedniego finansowania**, które umożliwi młodzieży efektywne wdrożenie swoich projektów i inicjatyw na rzecz ochrony środowiska.

Działaj!

Twórz
klimat pod
klimat!

Twój głos ma moc.

Twoje działanie zmienia otoczenie.

**Zmiany,
które chcemy
wprowadzić**

Formułujemy wizję przyszłości

Deklaracja wizji

Tworzymy dynamiczne i zaangażowane społeczeństwo, w którym każdy mieszkaniec ma szansę wnieść istotny wkład w procesy decyzyjne dotyczące miasta w poczuciu sprawczości i bycia częścią wspólnoty mieszkańców Konina.

Cechy pożądanых form dialogu i partycypacji obywatelskiej w Koninie

Nasze formy dialogu i partycypacji obywatelskiej:

- **Angażują:** Właściwie projektujemy formy dialogu i partycypacji, które inspirują i mobilizują mieszkańców do aktywnego udziału i uczestnictwa.
- **Powodują, że każdy czuje się częścią procesu:** Każdy uczestnik ma możliwość wniesienia swojego wkładu, wyrażenia swoich opinii i uczestniczenia w podejmowaniu decyzji. Ma poczucie wpływu na to, co się dzieje.
- **Są oparte na zasadach otwartości i przejrzystości:** Informacje dotyczące procesu partycypacyjnego, celów i kontekstu działań są dostępne i jasno przedstawione. Jest jasne, w jaki sposób wkład uczestników będzie uwzględniany i jak podejmowane będą decyzje.
- **Są dostępne i uwzględniają wszystkich:** Właściwie dobrane formy uwzględniają różnorodność uczestników i zapewniają równy dostęp dla wszystkich, niezależnie od wieku, płci, pochodzenia czy statusu społecznego.
- **Są efektywne i mają realny wpływ na podejmowane decyzje:** Uczestnicy mają pewność, że ich zaangażowanie ma znaczenie i przyczynia się do osiągnięcia celów. Proces partycypacji jest tak skonstruowany, że uwzględnia wnioski i pomysły uczestników, a także informuje ich o wynikach i rezultatach ich zaangażowania.

Określamy najbardziej pożądanе formy dialogu i partycypacji, które przekształcą naszą wizję w rzeczywistość

Kontynuujemy i rozwijamy istniejące

Mają największą postrzeganą siłę wpływu.

Koniński Budżet Obywatelski

Mechanizm stosowany od 2014 r.

<http://kbo.konin.pl/>

Mieszkańcy piszą projekty i mieszkańcy wybierają w głosowaniu projekty do zrealizowania w mieście w ramach określonego budżetu miasta.

„Podoba mi się, że wygrane projekty naprawdę są realizowane, widać efekty w mieście”

*„Szkoda, że osoby uczące się w Koninie, ale nie mieszkające tu, muszą dokonać dodatkowe kroki, by zagłosować, często o tym nie wiedzą”
(młodzi uczestnicy konsultacji)*

Utrwalamy kulturę partycypacji, w której aktywne uczestnictwo w życiu miejskim staje się naturalnym nawykiem. Umożliwiamy realizację projektów o większym zasięgu lub bardziej złożonych.

Obywatelska inicjatywa uchwałodawcza

Mechanizm stosowany od 2010 r.

[Dokumenty do złożenia w inicjatywie obywatelskiej](#)

Mieszkańcy tworzą propozycję uchwały, zbierają pod nią podpisy i przedstawiają Radzie Miasta do wdrożenia jako prawo.

„Naprawdę można zmienić prawo!, choć wymaga to nakładu pracy”

„Obawiam się związanej z tym pracy oraz formalności, zupełnie nie wiem, co trzeba zrobić, bo nie znalazłem na stronie miasta prostych instrukcji”

(młodzi uczestnicy konsultacji)

Wzmacniamy demokratyczny charakter społeczeństwa. Stwarzamy okazję dla obywateli do aktywnego wnoszenia swoich pomysłów i propozycji w zakresie uchwał i polityk lokalnych, co może przyczynić się do ogólnego wzrostu aktywności obywatelskiej.

Rekomendacje dla zwiększenia korzyści/ efektywności :

- Opracować przystępny poradnik na temat procesu inicjatyw uchwałodawczych.
- Uprościć procedury zgłaszania projektów inicjatyw uchwałodawczych oraz stworzyć czytelne formularze lub narzędzia online ułatwiające ich wprowadzenie.
- Zapewnić wsparcie techniczne dla mieszkańców w zakresie przygotowania i zgłaszania projektów inicjatyw uchwałodawczych. Może to obejmować spotkania informacyjne, warsztaty oraz pomoc w formułowaniu projektów.

Inicjatywa lokalna

Mechanizm wdrożony w 2020 r.

[Dokumenty do złożenia w inicjatywie lokalnej](#)

Mieszkańcy mają projekt, który chcą zrealizować i realizują go wolontaryjnie. Miasto daje sprzęt, materiały a mieszkańcy sami go realizują.

„Można coś w mieście zrobić, i nie potrzeba do tego pieniędzy, a wystarczy chęci i nasza praca”

(młody uczestnik konsultacji)

Umożliwiamy powstanie różnorodnych projektów i działań społecznych, które odpowiednio odpowiadają na potrzeby i wyzwania konkretnej społeczności. Wspólna praca mieszkańców i władz lokalnych nad lokalnymi inicjatywami buduje więzi społeczne i wzmacnia poczucie wspólnoty.

Rekomendacje dla zwiększenia korzyści/ efektywności :

- Opracować przystępny poradnik na temat procesu inicjatyw lokalnych.
- Zapewnić wsparcie dla mieszkańców w procesie tworzenia i składania projektów.

Warsztaty strategiczne

Forma stosowana na przykład przy tworzeniu Strategii Rozwoju Miasta Konina w 2019 r.

Film z wydarzenia

Spotkanie, na którym grupa mieszkańców metodami warsztatowymi wspólnie dyskutuje dany problem i tworzy dla niego konkretne rozwiązania wraz z przedstawicielami władz.

„One bardziej angażują, są ciekawsze”

„Zamiast tylko słuchać, mogę aktywnie uczestniczyć, dyskutować, są ćwiczenia w grupach i fajne zadania”

„Mamy możliwość działania z ekspertami, nauczycielami, liderami społecznymi czy innymi dorosłymi”

„Na takich warsztatach jest energia i dużo się uczyć”

„Myślę, że to moje zaangażowanie może prowadzić do konkretnych zmian”

(młodzi uczestnicy konsultacji)

Umożliwiamy interaktywne i kreatywne uczestnictwo we wspólnym dyskutowaniu i tworzeniu rozwiązań. Stwarzamy okazję do wspólnej pracy nad problemem, wymiany pomysłów i znajdowania lepszych rozwiązań. Można przekazać swoje myśli w bardziej konkretny i zrozumiały sposób i dopytać. Powstają od razu konkretne efekty i poczucie wpływu własnych działań.

Rekomendacje dla dobrego stosowania:

- Temat musi być istotny dla uczestników.
- Należy stosować, gdy chce się wspólnie wypracować konkretne efekty.
- Wykorzystywać różnorodne metody, takie jak gry, dyskusje grupowe, kreatywne ćwiczenia, symulacje czy prezentacje, aby uwzględnić różne style uczenia się.
- Tworzyć atmosferę, w której uczestnicy mogą swobodnie wyrażać swoje opinie i pomysły, nawet jeśli różnią się od innych.
- Organizować warsztaty regularnie, aby uczestnicy mieli szansę na dalszy rozwój i wpływ.
- Gdy potrzebna różnorodność perspektyw zapraszaj różne grupy społeczne: młodzież, seniorów, organizacje pozarządowe, mieszkańców o różnym wykształceniu i profesjach.
- *Warto stosować raz na do roku w procesie aktualizacji strategii lub innych ważnych polityk*

Ankiety społeczne

Metoda stosowana najczęściej, m.in. w projekcie Konin. Razem na rzecz dzieci w 2021 r.

Przykład zastosowania

Ankieta dotycząca wybranego problemu, w której mieszkańcy wyrażają swoją opinię na zadany temat, wybierając z zestawu możliwych odpowiedzi lub wpisując własną.

„Są fajne, ale splotone, nie ma wprowadzenia, nie ma dyskusji, nie mam możliwości zmienić swojego zdania, nie poznaję zdania innych”

„Pokazuję swoje zdanie w takich bardzo suchych pytaniach, to nie jest forma partycypacji ale uzupełnienia dokumentów”

(młodzi uczestnicy konsultacji)

Jest to najbardziej powszechna forma konsultacji. Trzeba jednak pamiętać, że w dialogu i partycypacji ważne jest, że ludzie rozmawiają i dzielą się swoimi pomysłami oraz argumentami. Pomaga to w znalezieniu wspólnego zrozumienia nawet wtedy, gdy różnią się zdania. Dlatego konsultacje, to coś więcej niż tylko pytania w ankiecie. Badanie ankietowe wydaje się łatwe i obiektywne, ale nie daje szansy na rozmowę ani na zrozumienie innych punktów widzenia i nie prowadzi do wymiany myśli. Ankieta może więc być pomocna, ale sama w sobie nie zastąpi dialogu i wymiany opinii, nie buduje wiedzy mieszkańców, która również kształtuje się w trakcie rozmów i dyskusji.

Rekomendacje dla dobrego stosowania:

- Wykorzystuj, gdy masz do zadania proste pytania, na nieskomplikowane kwestie i chcesz uzyskać szybkie i liczne dane numeryczne, które pozwolą na analizę statystyczną.
- Wykorzystuj również, jeśli dążysz do uzyskania ogólnego obrazu preferencji lub potrzeb populacji, chcesz śledzić zmiany w opiniach lub porównywać wyniki między różnymi grupami.

Upowszechniamy i zwiększamy wykorzystanie metod, które były zastosowane jednostkowo lub po raz pierwszy, a które w wyjątkowy sposób urzeczywistniają naszą wizję

Tworzą przestrzeń, w której uczestnicy mają większe możliwości do swobodnej dyskusji, otwartej wymiany poglądów, twórczej kreacji rozwiązań, efektywnej współpracy i budowania więzi. Niektóre z nich warto zastosować w procesie co rocznej aktualizacji strategii lub przed kolejną edycją budżetu obywatelskiego.

Open Space Technology [Technologia Otwartej Przestrzeni]

Metoda zastosowana w projekcie Szkoła Naszych Marzeń w 2019 r.

Film z wydarzenia

To metoda spotkania, w której uczestnicy na początku spotkania sami tworzą jego plan i ustalają jakie tematy chcą poruszyć, po czym rozchodzą się do osobnych miejsc, tworząc kręgi dyskusyjne, które sami moderują, w każdej chwili uczestnik może zmienić krąg, może też przechadzać się po wszystkich zasiewając je swoimi pomysłami lub może się w ogóle oddalić i korzystać z serwisu kawowego.

„Mogę sam decydować, kiedy moja uwaga się kończy i mam wiele możliwości uczestniczenia”

(młody uczestnik konsultacji)

Tworzymy przestrzeń, w której to uczestnicy mają pełną kontrolę nad agendą i tematami dyskusji. To oni decydują, jakie zagadnienia są dla nich istotne, tworzą grupy robocze i dzielą się swoją wiedzą oraz doświadczeniem. Oddajemy uczestnikom władzę do samoorganizacji, pozwalając im wspólnie decydować o kierunku rozmów i działania. W rezultacie może pojawić się również chęć przejścia odpowiedzialności za wcielenie w życie własnych pomysłów.

Rekomendacje dla dobrego stosowania:

- Kluczowym aspektem Open Space Technology jest zaufanie do uczestników i wiara w ich zdolność do samoorganizacji, co w praktyce się sprawdza.

- Warto podjąć współpracę z ekspertami ds. partycypacji i dialogu obywatelskiego, którzy mogą pomóc w organizacji sesji Open Space.
- Metoda jest elastyczna i może być stosowana do różnych celów i kontekstów. Sprawdza się między innymi w:
 - Rozwiązywaniu skomplikowanych problemów: Gdy istnieją złożone i trudne do rozwiązania problemy, Open Space pozwala na zebranie różnorodnych perspektyw i pomysłów, co może prowadzić do innowacyjnych rozwiązań.
 - Tworzeniu strategii i planów rozwoju: Kiedy trzeba opracować strategiczne plany czy kierunki rozwoju, Open Space umożliwia dialog i refleksję nad różnymi opcjami, co pomaga w wypracowaniu wspólnego konsensusu.
 - Rozpoczęciu inicjatyw lub projektów: W momencie planowania nowych inicjatyw czy projektów, Open Space może pomóc w wypracowaniu konkretnych działań i zadań.
 - Budowaniu społeczności i współpracy: W przypadku inicjatyw społecznościowych, organizacji społecznych czy projektów współpracy, Open Space pozwala na integrację uczestników i generowanie wspólnych działań.
- *Warto stosować raz na pół roku*

World Cafe [Kawiarenka Świata]

Metoda zastosowana m.in. w projekcie MAK w 2023 r.

Film z wydarzenia

Spotkanie, w którym uczestnicy siadają przy kilku stolikach, z których każdy ma swojego moderatora i dotyczy jednego wybranego zagadnienia z tematu przewodniego, po określonym czasie uczestnicy zmieniają stoliki i pracują nad kolejnym zagadnieniem, na koniec moderatorzy podsumowują wszystkie informacje oraz przekazują je wszystkim uczestnikom.

„Fajnie, że pracujemy w stałej grupie, którą mogą dobrze poznać, ale tematy się zmieniają, przez co nie jest nudno”

(młody uczestnik konsultacji)

Umożliwiamy spojrzenie na temat z wielu perspektyw oraz twórczą syntezę różnych pomysłów i opinii poprzez rozmowy w małych grupach i dzielenie się wnioskami na większych forach. Dzięki pytaniom prowadzącym i wymianie myśli, uczestnicy mogą głębiej zagłębiać się w tematy dyskusji. Forma stolików, na których można pisać, rysować i zapisywać myśli, sprzyja twórczości i wizualizacji idei.

Rekomendacje dla dobrego stosowania:

- Należy formułować pytania w sposób otwarty i inspirujący do głębokiej rozmowy.
- Pytania i tematy powinny być ściśle powiązane z celem sesji, aby utrzymać skoncentrowaną i produktywną dyskusję. Powinny dotyczyć różnych aspektów zagadnienia.
- Warto wybrać odpowiednich moderatorów dla każdego stolika, którzy umieją stworzyć otwartą atmosferę i zachęcać do aktywnego udziału.
- *Warto stosować raz na kwartał*

Long Table [Długi Stół]

Metoda zastosowana w projekcie MAK m.in w 2023 r.

Film z wydarzenia

Niemoderowana debata na zadany temat z udziałem widzów na zadany temat, toczy się przy 6-cio osobowym stole ustawionym na środku sali lub na scenie, do którego może podejść każdy z widzów i zabrać głos, jeśli wszystkie miejsca są zajęte można poprosić o ustąpienie miejsca, można odejść od stołu i można też do niego powrócić. Jest ona dokładnie ograniczona czasowo, każdy uczestnik wie ile będzie trwał Long Table, dodatkowo po stole można pisać.

„Nikt nie jest zmuszany do mówienia, ale każdy ma prawo zabrać głos”

„Panuje porządek i każdy słucha wypowiedzi innych osób, co zachowuje większą przejrzystość”

(młodzi uczestnicy konsultacji)

Umożliwiamy otwarty, demokratyczny dialog, który uwzględni różnorodność opinii i perspektyw. Równość uczestnictwa i brak hierarchii zachęca do aktywnego uczestnictwa osób, które zwykle byłyby mniej skłonne do zabierania głosu. Long Table jest miejscem dla żywej i spontanicznej rozmowy. Tematy mogą ewoluować, a uczestnicy mogą zaskakiwać się nawzajem swoimi uwagami i pomysłami.

Rekomendacje dla dobrego stosowania:

- Metoda może być wykorzystywana w otwartych przestrzeniach publicznych, co pozwala na zaangażowanie przechodniów i osób spoza wyznaczonych grup.
- Może być wykorzystana na różnych etapach procesu partycypacyjnego, w zależności od celów i kontekstu, między innymi:
 - Rozpoczęcie dialogu: Metoda "Long Table" może być użyta na początku procesu partycypacyjnego jako forma wprowadzenia i otwarcia dyskusji. Może pomóc w identyfikacji głównych tematów i kwestii, które interesują mieszkańców oraz w tworzeniu początkowego planu działań.
 - Generowanie pomysłów i opinii: Metoda ta może być zastosowana, gdy celem jest pozyskanie szerokiej gamy pomysłów, opinii i perspektyw od mieszkańców na dany temat.
- Może zostać zastosowana w celu osiągnięcia unikalnych celów partycypacyjnych, na przykład:
 - Projektowanie przestrzeni publicznej: Mieszkańcy mogą dyskutować o swoich potrzebach i marzeniach dotyczących konkretnych miejsc i przestrzeni w mieście.
 - Rozwiązywanie konfliktów społecznych: Uczestnicy mogą spotkać się w celu wyjaśnienia różnic, zrozumienia perspektyw innych stron i próby znalezienia wspólnego rozwiązania.
 - Tworzenie dialogu międzykulturowego: Mieszkańcy różnych grup etnicznych lub kulturowych mogą wymieniać się perspektywami, doświadczeniami i historiami.
- *Warto stosować raz na kwartał*

Hackathon [Maraton Projektowania]

Metoda zastosowana w projekcie MAK w 2023 r.

Relacja fotograficzna z wydarzenia

Maraton projektowania rozwiązań na zadany problem, trwający od kilku godzin do kilku dni, na koniec projekty są prezentowane a wybór najlepszego dokonywany jest przez panel sędziów lub głosowanie uczestników.

„Choć to ciężka praca, daje duże wyniki w krótki czas”

(młody uczestnik konsultacji)

Umożliwiamy realny wpływ na decyzje dotyczące miasta czy społeczności. Wykorzystujemy kolektywną kreatywność i wiedzę uczestników do opracowania rozwiązań na konkretne problemy lub wyzwania. Skupiamy grupę ludzi o różnorodnych umiejętnościach i perspektywach na wspólnym celu.

Rekomendacje dla dobrego stosowania:

- Metoda świetnie sprawdza się gdy istnieje potrzeba szybkiego generowania kreatywnych rozwiązań lub pomysłów na konkretne problemy lub wyzwania społeczne.
- Podczas hackathonu ważna jest presja czasu.
 - Ograniczony czas wymusza na uczestnikach skupienie się na istotnych problemach i szybkim opracowaniu rozwiązań. Eliminuje to zbędne rozpraszacze i stymuluje kreatywność.
 - Skompresowany czas pracy sprawia, że uczestnicy angażują się w działania bardziej intensywnie, pracując nawet poza swoją strefą komfortu. To może prowadzić do niespodziewanych pomysłów i kreatywności.
 - Krótki czas wymusza na uczestnikach wybór realistycznych i wykonalnych projektów, co pomaga uniknąć skomplikowanych i trudnych do zrealizowania pomysłów.
- *Warto stosować raz na do roku w procesie aktualizacji strategii lub innych ważnych polityk, lub przed co roczną edycją budżetu obywatelskiego*

Teatr Forum

Metoda zastosowana w projekcie MAK w 2022 r.

Relacja fotograficzna z wydarzenia

Spektakl teatralny z udziałem widzów dotyczący wybranego problemu społecznego, spektakl grany jest przez aktorów dwa razy - raz gdzie pokazuje perypetie głównego bohatera popełniającego błędy, i drugi raz i wtedy zadaniem widzów jest powiedzenie „stop – tutaj bohater powinien postąpić inaczej”, i widz może wtedy wejść na scenę i odegrać swoją propozycję zachowania.

„Teatr Forum pozwala zobaczyć efekty różnych poczynań, w hipotetycznych warunkach”

„Efekt będzie najlepszy, jeśli w przygotowaniu będą uczestniczyć zarówno władze miasta jak i mieszkańcy”

(młodzi uczestnicy konsultacji)

Umożliwiamy głębsze zrozumienie istotnych problemów i konfliktów społecznych poprzez prezentowanie różnych perspektyw i punktów widzenia na scenie. Uczestnicy mogą zobaczyć, jak różne czynniki wpływają na sytuację i poszukiwać konstruktywnych rozwiązań. Teatr Forum wykorzystuje dramę i emocje, co pomaga uczestnikom wczuć się w sytuacje lub perspektywy innych osób. Może przyczynić się do pozytywnej zmiany w społeczności, inspirując uczestników do działania.

Rekomendacje dla dobrego stosowania:

- Kluczowy dla sukcesu jest wybór odpowiedniej osoby odpowiedzialnej za prowadzenie sesji - facylitatora. Musi umiejętnie kierować dyskusją, zadając pytania, zachęcając do dialogu i wyrażania różnych perspektyw.
- Dobrze zastosować tę metodę, gdy chcemy zwiększyć świadomość społeczną na temat istniejących wyzwań. Uczestnicy mogą lepiej zrozumieć, jakie problemy występują w społeczności i jakie działania można podjąć.
- Teatr Forum może być atrakcyjnym wstępem do dalszej partycypacji, zachęcając uczestników do angażowania się w procesy społeczne i dialogowe.
- Może się sprawdzić między innymi w:
 - Kształtowanie Polityk Publicznych: Może pomóc w zrozumieniu potencjalnych skutków i reakcji społecznych na różne propozycje.
 - Edukacja Społeczna: Może pomóc w przekazywaniu istotnych koncepcji, wyzwań społecznych i sposobów ich rozwiązania w sposób interaktywny.
 - Rozwiązywanie Konfliktów Społecznych: Może pomóc w zrozumieniu różnych perspektyw w sytuacjach konfliktowych i poszukiwaniu konstruktywnych rozwiązań.
 - Działania Wspólnotowe: Wspólnoty mogą wykorzystać Teatr Forum do wyrażenia swoich potrzeb i aspiracji oraz poszukiwania wspólnych rozwiązań.
- *Warto stosować raz na rok w wybranych trudnych sprawach o charakterze długofalowym*

Gra symulacyjna

Metoda zastosowana podczas spotkania uczestników sieci Miasto Obywateli w 2022 r.

Raport ze spotkania

Uczestnicy symulują rzeczywistą sytuację przedstawiającą problem i jego rozwiązanie, mogą ją odgrywać na wiele różnych sposobów starając się zrozumieć różne perspektywy i podejścia do danego problemu.

„W takiej sytuacji można poznać o wiele więcej możliwości, myśleć o przyszłości i zapobiegać wydarzeniom”

(młody uczestnik konsultacji)

Umożliwiamy uświadomienie i zrozumienie złożoności sytuacji decyzyjnych dotyczących danego problemu, współdzielonych zasobów i konfliktowych celów. Dajemy szansę uczestnikom zanurzenia się w określonej sytuacji, podejmowania decyzji i obserwowania skutków tych decyzji w kontrolowanym środowisku, umożliwiając uczestnikom eksplorację różnych możliwych ścieżek i skutków.

Wskazówki dotyczące wdrożenia:

- Przygotuj scenariusz, który będzie opowieścią, która poprowadzi graczy przez różne wydarzenia, wyzwania i decyzje w ramach symulowanej rzeczywistości.
 - Ustal ramy symulowanego świata. Opisz kontekst, w którym rozgrywać się będzie symulacja.
 - Wprowadź postaci, które będą uczestniczyć w grze, w tym role graczy. Określ, kim są, jakie są ich cele i jakie mają związki z innymi postaciami.
 - Przedstaw stan początkowy symulacji. Co dzieje się w świecie gry na samym początku? Jakie wyzwania stoją przed postaciami?
 - Wprowadź różne wydarzenia, które będą wpływać na rozwój gry. Mogą to być konflikty, nowe okoliczności, zmiany w otoczeniu lub sytuacje losowe.
 - Zdefiniuj cele, które gracze powinni osiągnąć w trakcie symulacji. To mogą być cele indywidualne lub wspólne dla całej grupy.
 - Wprowadź mechaniki, czyli zasady i sposoby interakcji z symulowanym światem. Jakie decyzje mogą podejmować gracze? Jakie działania są dostępne?
 - Opisz, jakie decyzje gracze mogą podjąć i jakie będą miały one konsekwencje dla dalszego przebiegu symulacji.
- Przygotuj instrukcje oraz wszelkie potrzebne materiały. Upewnij się, że uczestnicy dobrze rozumieją zasady gry i cel wydarzenia.
- W trakcie gry symulacyjnej zapewnij moderację, która pomoże uczestnikom zrozumieć zasady, odpowie na pytania i utrzyma rytm.
- Inspiracja: <https://koss.ceo.org.pl/dla-nauczycieli/uczyc-inaczey/artykuly/symulacje-i-gry-symulacyjne-czyli-jak-nasladowjemy-procesy>

Konkurs kreatywny

Metoda zastosowana w projekcie Szkoła Naszych Marzeń w 2021 roku.

Wyniki akcji

Mieszkańcy mogą zaprezentować swoje pomysły dotyczące rozwiązania określonych problemów społecznych, najlepsze są nagradzane i realizowane.

„Ta metoda jest fajna, bo mogę się naprawdę wyrazić”

„Łatwiej mi pokazać moje pomysły w kreatywnej formie niż mówić i pisać”

(młodzi uczestnicy konsultacji)

Umożliwiamy wyjście poza utarte schematy i tradycyjne formy komunikacji i zebranie różnorodnych perspektyw i pomysłów z lokalnej społeczności, w sposób kreatywny, który wykracza poza zwykłe słowa mówione czy pisane. Dzięki temu uczestnicy mogą zainspirować innych, oddać swoją wizję w sposób bardziej zrozumiały i atrakcyjny, a także wnieść świeże podejście do omawianych problemów. Wsparcie dla tworzenia pomysłów i projektów jest zazwyczaj wkomponowane w ramy tej metody, co zachęca do angażowania się w proces partycypacyjny, szczególnie młodszą część społeczeństwa.

Rekomendacje dla dobrego stosowania:

- Stosuj, gdy masz pewność, że projekt zostanie zrealizowany, albo przynajmniej wpisany na listę priorytetowych projektów do pozyskania finansowania. Nagradzanie najlepszych pomysłów oraz ich dalsza realizacja stanowi istotną zachętę dla mieszkańców do aktywnego uczestnictwa, gdyż jest wyrazem przejścia od samego udziału w procesie do widocznych efektów. Brak realizacji będzie prowadził do rozczarowania i zniechęcenia.

- Określ jasno cele i zakres konkursu kreatywnego, aby uczestnicy mieli wyraźny obraz oczekiwania i problemów, których dotyczy.
- Przedstaw uczestnikom zrozumiałe i przejrzyste zasady konkursu, włącznie z kryteriami oceny, nagrodami i terminami.
- Zapewnij dostęp do źródeł informacji, mentorów lub ekspertów, którzy mogą pomóc uczestnikom w rozwijaniu ich pomysłów.
- Pozwól, aby uczestnicy mieli możliwość tworzenia konkretnych rozwiązań w różnorodnej formie: projektów, prac plastycznych, multimedialnych prezentacji czy nawet rzeźb.
- Wprowadź zróżnicowane kryteria oceny, które uwzględniają nie tylko innowacyjność, ale także potencjał wpływu na społeczność oraz wykonalność.

Wdrażamy nowe mechanizmy, formy i metody, które zwiększą zaangażowanie młodej części społeczeństwa i w wyjątkowy sposób odpowiadają zdefiniowanej naszej wizji:

Sprzyjają rozwijaniu umiejętności i zdobywaniu doświadczenia, a także zmniejszają dystans między władzą a młodszym pokoleniem.

Szkolny budżet obywatelski

Mechanizm

Uczniowie piszą projekty i uczniowie wybierają w głosowaniu projekty do zrealizowania w swojej szkole w ramach określonego budżetu danej szkoły.

„Jest to mniejszy pomysł niż KBO przez to bardziej przystępny dla młodych”

(młody uczestnik konsultacji)

Umożliwiamy bezpośrednio zaangażowanie dzieci i młodzieży w proces podejmowania decyzji dotyczących wydatków w ich własnej szkole. Dajemy szansę na zdobywanie umiejętności demokratycznego uczestnictwa i doświadczenia w zarządzaniu zasobami w małej skali, przygotowując ich do uczestnictwa w Miejskim Budżecie Obywatelskim.

Wskazówki dotyczące wdrożenia:

- Mechanizm można wprowadzić na poziomie szkoły z inicjatywy nauczycieli, dyrekcji i uczniów, tworząc zapis w dokumentacji szkoły umożliwiający utworzenie takiego budżetu.
- Mechanizm można wprowadzić na poziomie miasta wydzielając część Miejskiego Budżetu Obywatelskiego.
- Należy określić jasne i przejrzyste procedury dotyczące wyboru projektów, zasad kandydowania oraz sposobu głosowania. Wprowadzić terminy i etapy, aby cały proces przebiegał sprawnie.
- Inspiracja: <https://biblioteka.ceo.org.pl/skolny-budzet-partycypacyjny-krok-po-kroku/>

Bank pomysłów

Narzędzie

Narzędzie służące do zbierania i przechowywania propozycji i inicjatyw od mieszkańców, z których mogą skorzystać inni.

*„Lubię wymyślać pomysły, ale nie mam czasu, aby je realizować, to może ktoś inny skorzystać”
„Fajnie wiedzieć, że pomysły, które dajemy dla miasta, nie zginą” (młodzi uczestnicy konsultacji)*

Umożliwiamy dzielenie się swoimi kreatywnymi i innowacyjnymi pomysłami na rozwój miasta lub rozwiązanie problemów, które mogą być inspiracją dla innych mieszkańców, organizacji pozarządowych czy władz lokalnych. Stymulujemy większą aktywność i zaangażowanie społeczne. Bieżący barometr aktualnych potrzeb.

W Koninie istniała „Wylęgarnia pomysłów” na stronie www zrealizowana w ramach jednego z projektów KBO. Była wykorzystywana podczas tworzenia wniosków do Konińskiego Budżetu Obywatelskiego, jako głos w dyskusji i forma prezentacji swoich pomysłów przez autorów projektów zgłaszanych do KBO. W banku pomysłów chodzi o tworzenie stale funkcjonującego miejsca, gdzie mieszkańcy mogą zgłaszać pomysły, do wykorzystania kiedykolwiek, przez kogokolwiek.

Wskazówki dotyczące wdrożenia:

- Bank powinien być ogólnodostępny dla każdego mieszkańca
- Powinien umożliwiać komunikację pomiędzy użytkownikami
- Pomysły mogą dotyczyć konkretnych rozwiązań problemów w najbliższej okolicy lub w mieście
- Z przesłanych pomysłów będzie mógł skorzystać każdy zainteresowany

Bank Wspierania Partycypacji

Mechanizm

Platforma, na której osoby, które chcą działać mogą otrzymać informacje, wiedzę i wsparcie ekspertów.

*„Brakuje wiedzy jak coś zrobić. Często by coś zrobić trzeba mieć umiejętności, a ja ich jeszcze nie mam, nie da się ich nabyć tak od razu”
(młody uczestnik konsultacji)*

Umożliwiamy korzystanie z doradztwa w zakresie organizacji, komunikacji, planowania działań, co przekłada się na efektywność projektów. Mieszkańcy mogą korzystać z gotowych narzędzi, wskazówek i wsparcia, dzięki czemu projekty są realizowane szybciej. Tworzymy społeczność aktywistów i wzajemnego wsparcia. Nowi liderzy społeczni mogą zdobyć niezbędną wiedzę i pewność siebie, aby zrealizować swoje pomysły i inicjatywy.

Wskazówki dotyczące wdrożenia:

- Mechanizm można wprowadzić we współpracy z organizacjami pozarządowymi, które przejmą zarządzanie platformą.
- Należy zbudować sieć ekspertów z różnych dziedzin związanych z realizacją projektów.
- Platforma może funkcjonować w oparciu o stronę internetową, na której znajdą się profile dostępnych ekspertów i możliwość kontaktu.
- Może zawierać bazę treści dotyczących różnych aspektów partycypacji obywatelskiej, prawa miejskiego, zarządzania projektami i innych istotnych kwestii.

Kawiarenka Obywatelska

Forma

Mniej formalne spotkanie grupy mieszkańców z prezydentem miasta lub jego przedstawicielami, np. w kawiarni, na spacerze, na wycieczce rowerowej, w parku.

*„Władze nie będą „na innym poziomie”, a podczas rozmowy są takimi mieszkańcami jak my”
(młody uczestnik konsultacji)*

Umożliwiamy spotkanie się w luźnej i przyjaznej atmosferze, aby dyskutować na temat różnych kwestii dotyczących miasta i społeczności. Dajemy szansę na lepsze poznanie się, budowanie relacji i poczucie się związanymi ze swoją społecznością.

Wskazówki dotyczące wdrożenia:

- Forma właściwa dla początkowej fazy procesu konsultacyjnego, kiedy ważniejsze od wypracowania konsensusu jest samo rozpoczęcie dialogu między interesariuszami.
- Oryginalność i kreatywność mogą przyciągnąć uwagę i zainteresowanie mieszkańców, co sprzyja udanej kawiarence obywatelskiej, np.: poprzez organizację kawiarenki obywatelskiej w formie wspólnej przejażdżki rowerowej prezydenta z grupą mieszkańców.
- Inspiracja: <https://partycypacjaobywatelska.pl/strefa-wiedzy/techniki/kawiarnia-obywatelska/>
- *Warto stosować raz na pół roku do dyskusji na temat bieżących kwestii i problemów przed rozpoczęciem głównych konsultacji*

Chat z prezydentem

Forma

W ramach czatu mieszkańcy mogą przysyłać pytania, uwagi, sugestie lub skargi, a prezydent lub jego przedstawiciele odpowiadają na nie w czasie rzeczywistym.

„Fajnie by było bezpośrednio porozmawiać z prezydentem”

„To bardziej dla mnie bardziej przystępny sposób komunikowania się”

Musi to być prowadzone sensownie, by nie pojawił się żadnej hejt”

(młodzi uczestnicy konsultacji)

Umożliwiamy dostępną, szybką i bezpośrednią komunikację między władzami lokalnymi a mieszkańcami. Budujemy relacje, redukujemy bariery komunikacyjne i sprzyjamy lepszemu zrozumieniu się obu stron. Chat daje możliwość szybkiego zdobycia opinii, sugestii i pomysłów od mieszkańców na różne tematy. Redukcja barier czasowych i geograficznych.

Wskazówki dotyczące wdrożenia:

- Może być realizowany na ogólnie dostępnej aplikacji, która pozwala na porządkowanie dyskusji, np. Discord
- Trzeba zapewnić reagowanie na wiadomości i pytania mieszkańców w jak najkrótszym czasie.
- Trzeba być otwartym na konstruktywną krytykę i sugestie mieszkańców.
- Trzeba zapewnić możliwość moderacji i przeciwdziałania mowie nienawiści i hejtu.

Młodzieżowy Fundusz Klimatyczny

Mechanizm

Młodzież organizuje się w grupy nieformalne mające dorosłego opiekuna i składają pomysły na małe projekty klimatyczne i je realizują.

Wspieramy młodzież w realizacji pomysłów na rzecz lokalnej społeczności, poprzez uruchomienie dedykowanego funduszu małych grantów. Budujemy w młodych ludziach poczucie odpowiedzialności za ich najbliższe otoczenie oraz świadomość klimatyczną poprzez działanie. Zwiększamy widoczność konkretnych efektów prowadzonego dialogu klimatycznego.

Wskazówki dotyczące wdrożenia:

- Mechanizm można wprowadzić na poziomie miasta określając zadanie publiczne i ogłaszając konkurs na operatora małych grantów
- Należy określić jasne i przejrzyste procedury dotyczące wyboru projektów, zasad kandydowania oraz sposobu głosowania. Wprowadzić terminy i etapy, aby cały proces przebiegał sprawnie.
- Inspiracja: <http://morena.org.pl/projekty/gdanski-fundusz-mlodziejowy/>

Włączamy dzieci i młodzieży w dialog i partycypację obywatelską

Korzyści

Włączanie dzieci i młodzieży, która nie ukończyła jeszcze 18 lat, w procesy dialogu i partycypacji jest wartościowe i ważne. Prowadzi do bardziej zrównoważonego i sprawiedliwego funkcjonowania społeczności, w której procesy decyzyjne oraz podejmowane decyzje uwzględniają potrzeby i perspektywy wszystkich jego członków. Wzmacnia kształtowanie kultury demokracji i poszanowania różnorodności poglądów.

Ponadto warto to robić biorąc pod uwagę następujące perspektywy:

Perspektywa przyszłości: Dzieci i młodzież stanowią część przyszłego społeczeństwa.

- Po pierwsze, umożliwienie im udziału w procesach decyzyjnych pozwala uwzględnić ich perspektywę i potrzeby w kształtowaniu polityk dziś, które będą miały istotny wpływ na ich przyszłe życie, szczególnie w zakresie polityki klimatycznej.
- Po drugie, umiejętności i doświadczenia, które nabywają już teraz, będą miały wpływ na ich zaangażowanie obywatelskie w przyszłości. Ich zdolność do podejmowania decyzji, wyrażania opinii i uczestniczenia w procesach demokratycznych będzie wpływać na stan kultury demokratycznej w przyszłości.
- Po trzecie, poczucie docenienia i zaangażowanie dzieci i młodzieży w życie społeczności dziś, wzmacnia ich poczucia przynależności i może wpłynąć na ich zaangażowanie się w życie miasta jutro.

Perspektywa innowacyjności: Dzieci i młodzież mają odmienny punkt widzenia i nowatorskie pomysły, które mogą wnosić do procesu decyzyjnego. Ich świeże spojrzenie może doprowadzić do odkrycia nowych rozwiązań i możliwości.

Wyzwania i ograniczenia

Jednak istnieją pewne wyzwania i ograniczenia, które należy wziąć pod uwagę projektując proces partycypacyjny z ich udziałem:

Zrozumienie i wiedza: Dzieci i młodzież mogą mieć ograniczoną wiedzę lub zrozumienie niektórych złożonych tematów, co może utrudniać pełne uczestnictwo w konsultacjach.

- Należy jednak pamiętać, że dzieci są ekspertami w zakresie swojego życia i potrzeb i mają prawo decydować o sposobach rozwiązania problemów, które z ich perspektywy są ważne. Należy przełamać przekonanie dorosłych o braku kompetencji obywatelskich dzieci, braku racjonalnego myślenia czy umiejętności decydowania o sobie samym oraz nie brania ich opinii na poważnie.
- Istotna jest staranność w zapewnianiu dostępu do informacji. Należy również kłaść większy nacisk na edukację, metody kreatywne oraz rozwijanie umiejętności społecznych podczas prowadzenia procesu dialogu i partycypacji z dziećmi i niepełnoletnią młodzieżą.
- Metody partycypacji powinny być dostosowane do wieku i zdolności uczestników. Procesy powinny być odpowiednio zrozumiałe i dostępne dla dzieci i młodzieży, aby umożliwić im pełne i nieporozumowane uczestnictwo.

Podejmowanie decyzji: Proces partycypacji często wymaga podejmowania ważnych decyzji. Dzieci i młodzież mogą mieć trudności w podejmowaniu skomplikowanych wyborów, które mają wpływ na długoterminowe plany czy polityki.

- Warto włączać dzieci i młodzież w procesy partycypacji szczególnie w przypadkach dotyczących edukacji, przestrzeni publicznej, kultury, aktywności sportowej oraz inicjatyw społecznych mających wpływ na ich przyszłość i jakość życia.
- Należy stworzyć przyjazną atmosferę dla wyrażania opinii, by zapewnić autentyczną i wartościową partycypację młodszych uczestników. Osoby prowadzące procesy partycypacyjne powinny posiadać umiejętność efektywnej pracy z dziećmi oraz rozumieć specyfikę procesów partycypacyjnych z dziećmi.

Ochrona: Dzieci i młodzież wymagają szczególnej ochrony i troski ze strony dorosłych. Istnieją kwestie związane z bezpieczeństwem, prywatnością i etyką, które trzeba uwzględnić przy ich uczestnictwie. Należy uwzględnić obowiązujące przepisy dotyczące ochrony praw dzieci i młodzieży. Ponadto, świadomość na temat praw i odpowiedzialności może pomóc uczestnikom, zarówno dzieciom, jak i dorosłym, w lepszym zrozumieniu i szanowaniu praw uczestników młodszych grup wiekowych:

- Konwencja o Prawach Dziecka: Międzynarodowa Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez ONZ w 1989 roku, stanowi fundamentalny dokument określający prawa dzieci i młodzieży. Konwencja obejmuje m.in. prawo do wyrażania swoich opinii i bycia wysłuchanym w sprawach, które ich dotyczą.
- Prawo do prywatności: Uwzględnienie prawa dzieci do prywatności i ochrony danych osobowych jest istotne w procesach partycypacyjnych, aby uniknąć nieuprawnionego ujawniania ich danych osobowych lub informacji.
- Zgoda rodziców/opiekunów: W przypadku dzieci i młodzieży poniżej pewnego wieku, zazwyczaj wymagana jest zgoda ich rodziców lub opiekunów na udział w procesach partycypacyjnych.
- Ochrona przed wykorzystywaniem: Procesy partycypacyjne powinny zapewniać bezpieczne środowisko, wolne od wszelkich form wykorzystywania lub nadużywania uczestników, szczególnie dzieci i młodzieży.
- Ochrona przed dyskryminacją: Zapewnienie uczestnikom procesu równego traktowania i unikanie wszelkich form dyskryminacji jest niezwykle istotne, zwłaszcza w przypadku grup dzieci i młodzieży o różnych cechach.

Rzeczywista partycypacja dzieci i młodzieży

Aby zapewnić dzieciom i młodzieży do 18 roku życia skuteczny udział w procesach dialogu i partycypacji obywatelskiej zachodzących w Koninie, podczas monitorowania i oceny należy wprowadzić analizowanie podejmowanych przez Miasto działań pod kątem następujących aspektów:

- Czy nasze działania umożliwiają im rzeczywistą partycypację?
- Jakie metody angażujące dzieci zastosowaliśmy?
- Ile władzy oddaliśmy w ręce dzieci?
- Na ile dzieci mają możliwość samodzielnego podejmowania znaczących dla nich decyzji?
- Czy dzieci zostały poinformowane o swojej roli w procesie? Czy rozumieją swoje zadania?
- Czy opinie dzieci zostały wysłuchane – czy zostały stworzone ku temu warunki?
- Czy zaangażowanie dzieci doprowadziło do realnych zmian w kwestiach istotnych dla dzieci?
- Czy zdanie dzieci spotkało się z rzeczywistym zainteresowaniem ze strony dorosłych?

Sposób i zasady ewaluacji i monitorowania opisane są w kolejnej części dokumentu.

Wdrażamy modelowy proces dialogu i partycypacji obywatelskiej

Proces dialogu i partycypacji obywatelskiej powinien być elastyczny i dostosowany do kontekstu konkretnej sprawy, której dotyczy, ale musi być przeprowadzony tak, aby zapewnić skuteczny i autentyczny udział mieszkańców w tworzeniu przyszłości swojego miasta.

Proces dialogu i partycypacji obywatelskiej w Koninie będzie uwzględniać następujące elementy:

Identyfikacja tematów

Miasto określa tematy i projekty, które wymagają dialogu i partycypacji obywatelskiej w **rocznym planie dialogu i partycypacji na dany rok**.

Ważne tematy wskazane podczas konsultacji przez młodzież to: komunikacja publiczna i wykluczenie komunikacyjne dzieci i młodzieży szczególnie dojeżdżających do szkół spoza Konina, przestarzały i nieadekwatny do współczesnych potrzeb system edukacji, niedostosowanie oferty kultury do potrzeb młodych ludzi, brak miejsc do spędzania czasu wolnego.

Ważne tematy wskazane podczas konsultacji przez seniorów to między innymi dostępność i przyjazność przestrzeni miejskich i publicznych, miejsca odpoczynku oraz opieka zdrowotna [uzupełnimy po dodatkowych konsultacjach o. tematy ważne dla organizacji pozarządowych, kobiety i rodziny z dziećmi]

Tematy ogólne dotyczące wszystkich grup to między innymi:

- Inwestycje i działania, które na stałe zmieniają krajobraz, jakość życia bądź ingerują w środowisko naturalne
- Remont drogi, budowa nowego ośrodka sportu, placu zabaw dla dzieci albo modernizacja parku
- Oferta kulturalna czy sportowa proponowana mieszkańcom

Tematy obowiązkowe narzucone przez akty prawa krajowego to:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
- Program współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi
- Opracowywania i realizacji gminnej i powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych
- Wydania decyzji lub opracowania projektów dokumentów zawierających zapisy w zakresie ochrony środowiska oraz ocenę oddziaływania na środowisko
- Polityki i programy rozwoju gminy
- Przestrzennego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Lista ważnych dla mieszkańców tematów jest co roku weryfikowana, (na przykład podczas procesu corocznej aktualizacji strategii), i dokonana w dialogu z mieszkańcami, radnymi, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami przy wykorzystaniu metod umożliwiających im swobodne wypowiedzenie potrzeb, wymianę pomysłów, eksplorację różnych perspektyw.

Zanim konkretny temat trafi na listę rocznego planu dialogu i partycypacji, warto przemyśleć, czy dany temat nadaje się do przeprowadzenia konsultacji. Skuteczność konsultacji społecznych jest w dużej mierze zależna od wyraźnie sprecyzowanych oczekiwań uczestników wobec tematu konsultacji. Dlatego konsultacje nie są idealnym rozwiązaniem, gdy temat jest zupełnie nowy. Mieszkańcy mogą nie posiadać opinii na daną kwestię lub brakuje im pomysłów na rozwiązanie problemu. Również jeśli temat konsultacji jest zbyt ogólny i nieprecyzyjny, a uczestnicy nie zostali jasno określani lub ich charakterystyka jest niewystarczająco precyzyjna, to opinie, które wyrażają, mogą być jedynie wyrażeniem ogólnych deklaracji lub haseł, a nie rzeczywistych przemyśleń czy dokładnych poglądów. Można wykorzystać wtedy inne formy: szeroką diagnozę, działania animacyjne, testujące różne możliwe rozwiązania. Można poprosić o wsparcie ze strony organizacji pozarządowych i ekspertów, aby wspomóc uczestników w zrozumieniu i przepracowaniu tematu i dopiero w dalszej kolejności tworzeniu propozycji rozwiązań.

Poprawa komunikacji

Mieszkańcy są informowani raz do roku o rocznym planie partycypacji, jak również na bieżąco o każdym nadchodzącym procesie partycypacji.

Informacja dla każdego indywidualnego procesu partycypacji, oprócz opisu celów i korzyści związanych z udziałem mieszkańców w danym procesie, **zawiera również wszystkie istotne informacje dotyczące kontekstu podejmowanego tematu wraz z dokumentami lub opracowaniami**, które ułatwią zapoznanie się z tematem. Informacja przedstawia również poszczególne etapy procesu, aby uczestnicy wiedzieli czego się spodziewać.

Komunikacja rocznego planu dialogu i partycypacji i bieżących procesów partycypacji odbywa się na:

- stronie internetowej miasta
- na profilu facebook miasta
- stronach internetowych lokalnych mediów (zawsze czy w wybranych przypadkach?)
- na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Koninie
- poprzez aplikację mMieszkaniec
- za pomocą mailingu do bazy przedsiębiorstw, instytucji i organizacji pozarządowych

Na stronie internetowej miasta informacje o rocznym planie i bieżących procesach znajdować się będą w zakładce **Obywatelski Konin**, w której również znajdować się będą:

- Polityka dialogu i partycypacji obywatelskiej w Koninie
- Roczny plan dialogu i partycypacji – publikowanie rocznego planu
- Portal Konsultacje Społeczne
 - Ogłaszanie bieżących procesów partycypacji
 - Materiały do zapoznania (diagnoza zawierająca wszystkie istotne informacje dotyczące kontekstu podejmowanego tematu wraz z dokumentami lub opracowaniami) (dodanie tej funkcjonalności)
 - Kalendarz wydarzeń partycypacyjnych
 - Ogłaszanie wyników procesów partycypacyjnych (dodanie tej funkcjonalności)
 - Sprawozdanie z wynikami konsultacji
 - Informacja w jaki sposób wyniki zostały uwzględnione i jaka została podjęta decyzja
- Aplikacja mMieszkaniec (z możliwością pobrania aplikacji)

- Chat z prezydentem (po wprowadzeniu)
- Obywatelskie inicjatywy uchwałodawcze
 - Wskazówki dotyczące procedury inicjatywy uchwałodawczej
 - Komunikacja składanych inicjatyw obywatelskich
 - Komunikacja o tym na jakim etapie się znajduje, a na końcu czy została przyjęta
- Petycje i apele obywatelskie
 - Wskazówki dotyczące procedury zgłaszania i rozpatrywania petycji
 - Komunikacja składanych petycji i apeli
 - Odpowiedzi na petycje i apele
- Obywatelskie zgłoszenia propozycji przeprowadzenia konsultacji
 - Wskazówki dotyczące procedury składania propozycji
 - Komunikacja składanych propozycji
 - Odpowiedzi na propozycje konsultacji
- Konferencje prasowe
 - Ogłoszenia o zbliżających się konferencjach prasowych z tematami konferencji
 - Transmisja/ zapis konferencji
- Koniński Budżet Obywatelski
- Szkolny budżet obywatelski (po wprowadzeniu)
- Inicjatywa lokalna
 - Wskazówki dotyczące procedury składania propozycji
 - Komunikacja składanych propozycji
 - Odpowiedzi na propozycje konsultacji
- Bank wspierania partycypacji (po wprowadzeniu)
- Bank pomysłów (po wprowadzeniu)
- Centrum Organizacji Pozarządowych
 - Centrum Organizacji Pozarządowych
 - Historia COP
 - Co oferujemy
 - Kalendarz COP
 - Kontakt
- Współpraca i wsparcie NGO
 - Program współpracy z NGO
 - Mapa zasobów dla NGO
 - Ogłoszenia dla NGO
 - Pozamiejskie źródła dotacji dla NGO
 - Lokale dla NGO
 - Baza danych organizacji pozarządowych
 - Poradnik.ngo.pl
 - Portal ngo.pl
- Rady mieszkańców
 - Konińska Rada Działalności Pożytku Publicznego
 - Młodzieżowa Rada Miasta Konina
 - Rada Seniorów Miasta Konina
 - Konińska Rada Kobiet
 - Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych
- Inne

- Podręcznik: Miejskie i wojewódzkie komisje dialogu społecznego ds. polityki narkotykowej
- Artykuł: Jak zachęcać młodzież do włączania się w działania na rzecz lokalnej społeczności?

Konsultacje wstępne

Dla większych procesów partycypacyjnych przed jego rozpoczęciem warto przeprowadzić konsultacje wstępne, aby zdobyć wiedzę o tym, czego mieszkańcy oczekują od samego procesu partycypacyjnego, co pozwoli na lepsze dostosowanie strategii partycypacji do realnych potrzeb społeczności, zwiększając tym samym efektywność i skuteczność całego procesu. Konsultacje wstępne pomagają:

- zidentyfikować istotne obszary w zakresie danego tematu i określić priorytety i cele strategii procesu partycypacyjnego,
- ustalić, czy mieszkańcy woleliby bardziej kameralne spotkania, większe wydarzenia, czy też bardziej regularny udział w procesie partycypacyjnym, i na tej podstawie wybrać odpowiednie metody i narzędzia partycypacyjne.

Zaangażowanie mieszkańców na tym etapie, pozwoli również zaangażować osoby, które początkowo byłyby być mniej skłonne do uczestnictwa w konsultacjach.

Wykorzystujemy do tego metody, które umożliwią zdobywanie opinii i informacji od różnorodnej grupy mieszkańców oraz zapewnią swobodne wyrażanie opinii, takie jak kawiarenka obywatelska, chat z mieszkańcami, world cafe czy long table.

Projektowanie procesu

Opracowanie planu partycypacji wymaga przeprowadzenia szeregu prac koncepcyjno-organizacyjnych, które mają na celu stworzenie spójnego i efektywnego planu uwzględniającego potrzeby oraz perspektywy społeczności, w tym:

1. Określenie **przedmiotu** konsultacji i zgromadzenie wiedzy na jego temat, w tym informacji jakie działania w danym zakresie były już wykonywane.
2. Przygotowanie **diagnozy**, czyli dokumentu, który będzie opisywał przedmiot konsultacji i sytuację z nim związaną. Wzięcie pod uwagę, jakich informacji potrzebują uczestnicy konsultacji, zanim odpowiedzą na pytania, podejmą wybór dotyczący konkretnego rozwiązania konsultowanego problemu.
3. Określenie celów i priorytetów procesu partycypacyjnego – **jakie efekty i jaki stopień zaangażowania uczestników chcemy osiągnąć**: poznanie opinii, wymiana myśli i dyskusja, uzgodnienie konsensusu czy może współtworzenie rozwiązań, itd.
4. Określenie, **z kim chcemy rozmawiać i jakie są specyficzne potrzeby tej lub tych grup** mieszkańców w zakresie procesu partycypacyjnego. Dobrze jest na tym etapie zrobić mapowanie interesariuszy. Patrz na załączoną przykładową listę interesariuszy oraz kryteria mapowania. Czy w tych konsultacjach są niezbędni eksperci?
5. Określenie **ilu uczestników chcemy zaangażować**.
6. Określenie, **o czym chcemy z nimi rozmawiać**, jakie są szczegółowe tematy dyskusji, co jest do wypracowania, itd.

7. Wybranie odpowiednich **form** procesu partycypacji, w tym **metod i narzędzi** partycypacyjnych, uwzględniając ile mamy czasu na konsultacje i jakie są dostępne środki finansowe. W pierwszej kolejności patrz na przedstawione wyżej formy a w drugiej kolejności na załączoną pełną listę form, metod i narzędzi.
8. Określenie **sposobu rejestracji zbieranych opinii**, a także sposobu ich analizy.
9. Określenie **zasięgu** terytorialnego.
10. Określenie **harmonogramu** procesu i czasu trwania. Podstawowym warunkiem jest przeznaczenie odpowiedniego czasu na zgłaszanie opinii, przeprowadzenia dyskusji, itp. Jeśli konsultacje przewidują spotkania lub są prowadzone formami warsztatowymi, warto dostosować ich godziny do możliwości czasowych uczestników, np. organizować je poza standardowymi godzinami pracy.
11. Określenie **sposobu informowania** o procesie partycypacyjnym, czy na przykład do danej grupy odbiorców należy zastosować metody wychodzące poza opisane wyżej kanały komunikacji (np. ulotki, bezpośredni kontakt telefoniczny, spotkanie informacyjne, itp.)
12. Określenie, **w jaki sposób wyniki procesu partycypacyjnego zostaną wykorzystane w procesie decyzyjnym.**

Projektowanie procesu partycypacyjnego powinno uwzględniać wsparcie w procesie partycypacji osób innej narodowości (której w ostatnim czasie mamy ciągły napływ) oraz osób ze szczególnymi potrzebami (niepełnosprawność ruchoma, wzrokowa, słuchowa, itp.) w tym przygotowania przestrzeni fizycznej w przypadku spotkań i warsztatów konsultacyjnych.

Realizacja procesu partycypacyjnego

Do kluczowych elementów realizacji należą:

- Wybór zespołu koordynującego konsultacje (np. koordynator, ekspert merytoryczny, osoba od komunikacji, wsparcie organizacyjne). **W przypadku pilotażowego projektu realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa powołanie zespołu roboczego składającego się z urzędników, przedstawiciela mieszkańców i specjalistów, który będzie współpracował z wykonawcą w zakresie przygotowywania całej dokumentacji.*
- Rekrutacja facylitatorów procesu partycypacyjnego jeśli dotyczy.
- Opracowanie narzędzi i materiałów graficznych potrzebnych do realizacji wybranych form i metod partycypacji (scenariusze dyskusji, pytania do ankiety, formularz ankiety google, temat debaty, prezentacja, scenariusz gry symulacyjnej, itd.).
- Wykonanie prac organizacyjnych związanych z realizacją zaplanowanych dla danego procesu wydarzeń partycypacyjnych (miejsce, obsługa techniczna, transport, materiały papiernicze, catering, wolontariusze, itp.).
- Opracowanie materiałów do komunikacji:
 - Opis celów i przebiegu procesu konsultacyjnego z wszystkimi opisanymi wyżej informacjami.
 - Dokument diagnozy opisujący przedmiot konsultacji i sytuację z nim związaną.
 - Treść artykułu na stronę internetową miasta (i/ lub do mediów).
 - Treść posta na profil Facebook.
 - Grafika do artykułu i posta.
 - Innych materiałów zgodnie z określonymi wcześniej potrzebami.

- Uwaga!
- Materiały powinny być atrakcyjne graficznie i zredagowane językiem przystępnym, niespecjalistycznym.
 - Treść materiałów powinna zawsze zawierać informacje kto jest organizatorem konsultacji i do kogo należy się zwracać z wszelkimi pytaniami lub uwagami. Informacja o danych kontaktowych do koordynatora konsultacji powinna być dostępna we wszystkich materiałach informacyjnych.
 - Treść materiałów powinna zawsze zachęcać do pobrania aplikacji mMieszkaniec. I adres do zakładki Obywatelski Konin.
- Przygotowanie treści **zarządzenia prezydenta** o uruchomieniu procesu partycypacyjnego i złożenie go poprzez system EZD w Biurze Prezydenta, zgodnie z obowiązującą procedurą **w sytuacjach które tego wymagają, czyli** w przypadkach, gdy proces partycypacyjny dotyczy polityk, programów i działań wpisanych na listę Zestawienie Przedsięwzięć Strategicznych - Nowa Ścieżka Rozwoju 2020-2030.
 - Przekazanie materiałów komunikacyjnych do osób odpowiedzialnych za komunikację i uruchomienie procesu poprzez publikację informacji za pomocą określonych kanałów komunikacyjnych. **W przypadku pilotażowego projektu realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz z budżetu państwa komunikacja z członkami grupy roboczej na założonej grupie na Facebook lub WhatsApp.*
 - Zaproszenie do procesu partycypacyjnego uczestników konsultacji wstępnych jeśli dotyczy.
 - Realizacja wydarzeń partycypacyjnych zgodnie z planem, w tym:
 - Zapewnienie wiernego zapisu uzyskiwanych informacji i opinii (jeśli to możliwe zapis elektroniczny, jeśli nie to nagrania audio i/ lub video do opracowania transkrypcji).
 - Zbieranie danych kontaktowych uczestników do poinformowania o kolejnych krokach w procesie, o dostępności wyników i potem o podjętej decyzji.

Analiza i podsumowanie

Po zebraniu opinii i informacji od uczestników danego procesu kolejnymi krokami są:

- Przeanalizowanie zebranych informacji.
- Opracowanie **sprawozdania z wynikami procesu partycypacyjnego** w sposób przystępny dla mieszkańców.
- Opublikowanie sprawozdania i **poinformowanie o jego dostępności uczestników procesu.**

Decyzja i informacja zwrotna

Na podstawie zebranych opinii, władze miasta podejmują decyzje.

Nie zawsze jest możliwe osiągnięcie pełnej zgody w sytuacji, która jest często bardzo trudna, gdy mieszkańcy mają jasno zdefiniowane oczekiwania, a jednocześnie są one w dużym stopniu ze sobą sprzeczne. W takich sytuacjach rolą konsultacji społecznych jest zastosowanie wszystkich dostępnych instrumentów dialogu, by doprowadzić do rozmowy i porozumienia.

Drugą sytuacją, na którą należy zwrócić uwagę jest zapobieganie również dyktatowi większości. Należy stworzyć otwarty i włączający różne grupy uczestników proces partycypacyjny, który uwzględni różnorodne perspektywy i będzie dążyć do osiągnięcia konsensusu, przy jednoczesnym respektowaniu prawa mniejszości do wyrażania swoich opinii.

Jednak ostateczne stanowisko decydenta jest kreowane w oparciu o nadrzędny interes publiczny.

Miasto **prezentuje, w jaki sposób opinie mieszkańców zostały uwzględnione w procesie decyzyjnym**. Ważne jest, aby wyjaśnić, dlaczego pewne propozycje zostały zaakceptowane, a inne odrzucone. Odpowiedzi na zgłoszone uwagi powinny być przygotowane w języku niespecjalistycznym. Efekty konsultacji można upublicznić np. w postaci zestawień uwag przyjętych i odrzuconych.

Monitorowanie i ewaluacja

W celu oceny skuteczności realizowanych procesów partycypacyjnych oraz umożliwienia ciągłego doskonalenia mechanizmów partycypacyjnych, monitorujemy stopień osiągniętych wskaźników oraz przeprowadzamy ewaluację efektywności tych procesów.

Po zakończeniu danego procesu partycypacyjnego **prowadzony jest rejestr osiągniętych wskaźników**, a także przeprowadzana jest ewaluacja, aby ocenić efekty partycypacji. Po zakończeniu roku przygotowywane jest **zbiorcze roczne sprawozdanie z realizacji dialogu i partycypacji obywatelskiej w Koninie**.

Monitorowanie będzie obejmować na bieżąco następujące **wskaźniki**:

- Liczba uczestników w poszczególnych procesach partycypacyjnych, w podziale na:
- Liczbę uczestników poszczególnych grup interesariuszy.
- Liczba uczestników dzieci i młodzieży do 18 roku życia.
- Liczba wprowadzonych inicjatyw i projektów wyłonionych w procesach partycypacyjnych.
- Ilość i rodzaj zastosowanych mechanizmów, form, metod i narzędzi.

Roczna ewaluacja procesów partycypacyjnych będzie obejmować ocenę różnych aspektów, które odzwierciedlają skuteczność i efektywność tych procesów. Oto podział na obszary ewaluacji oraz odpowiadające im zakres informacji, analizy do przeprowadzenia lub metody pomiaru:

Obszary ewaluacji	Zakres informacji	Analizy lub metody pomiaru
Poziom uczestnictwa	Proporcja uczestników reprezentujących różne grupy społeczne, wiekowe i ekonomiczne.	Analiza reprezentacji różnych grup społecznych.
Zakres i różnorodność działań	<ul style="list-style-type: none"> – Różnorodność tematów i obszarów objętych partycypacją. – Różnorodność mechanizmów, form, metod i narzędzi. – Metody angażujące dzieci zastosowane w procesach. 	<ul style="list-style-type: none"> – Analiza tematów i obszarów partycypacji. – Analiza różnorodności mechanizmów i narzędzi. – Analiza metod angażujących dzieci.
Dostępność i warunki	<ul style="list-style-type: none"> – Stopień, w jakim procesy partycypacyjne były dostępne dla różnych grup społecznych. – Dostępność miejsc, w których odbywają się konsultacje. – Sposób informowania uczestników. – Skuteczność komunikacji z uczestnikami procesów partycypacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Analiza dostępności dla różnych grup. – Analiza dostępności miejsc. – Analiza sposobu informowania uczestników. – Analiza dostępności informacji.

	<ul style="list-style-type: none"> – Stopień dostępności i przejrzystości informacji związanych z partycypacją. – Czy dzieci zostały poinformowane o swojej roli i zadaniach w procesie? – Czy opinie dzieci zostały wysłuchane? 	<ul style="list-style-type: none"> – Badania ankietowe wśród uczestników (dorosłych i dzieci). – Obserwacje i badania ankietowe.
Osiągnięte rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – Czy podjęte działania partycypacyjne przyniosły oczekiwane rezultaty określone w planie? (np.: poznanie opinii, wymiana myśli i dyskusja, uzgodnienie konsensusu czy może współtworzenie rozwiązań, itd.) 	<ul style="list-style-type: none"> – Analiza efektów działań na podstawie dostępnych danych i opinii uczestników.
Efekty partycypacji/ rzeczywista partycypacja	<ul style="list-style-type: none"> – Stopień uwzględnienia opinii uczestników w ostatecznym kształcie opiniowanych spraw. – Reakcja dorosłych na zdania dzieci (Czy zdanie dzieci spotkało się z rzeczywistym zainteresowaniem ze strony dorosłych?) – Poziom samodzielności dzieci w podejmowaniu znaczących decyzji (Na ile dzieci mają możliwość samodzielnego podejmowania znaczących dla nich decyzji?) – Poziom partycypacji (dorosłych i dzieci). – Zmiany wynikające z zaangażowania (dorosłych i dzieci) Czy zaangażowanie dzieci doprowadziło do realnych zmian w kwestiach istotnych? – Poziom poczucia wpływu i sprawczości. – Ocena poziomu demokracji. 	<ul style="list-style-type: none"> – Analiza wpływu opinii uczestników na decyzje. – Badania ankietowe wśród uczestników. – Analiza samodzielności dzieci. – Analiza poziomu partycypacji. – Analiza zmian w kwestiach istotnych.
Poziom zadowolenia	<ul style="list-style-type: none"> – Poziom zadowolenia uczestników z procesów partycypacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Badania ankietowe wśród uczestników.

Kontynuacja

Partycypacja obywatelska to proces ciągły. Stale dążymy do włączenia mieszkańców w różne etapy planowania, podejmowania decyzji i monitorowania realizacji projektów, tworząc kulturę aktywnego uczestnictwa.

Plan wdrożenia polityki

W celu zapewnienia skutecznego wdrożenia procesów, mechanizmów i metod zawartych w niniejszym dokumencie plan jej wdrożenia przewiduje następujące działania:

Zapewnienie pracownikom urzędu miejskiego i podległych jednostek organizacyjnych odpowiednich kompetencji i umiejętności poprzez:

- **Szkolenia** ogólne, które zapewnią pracownikom zrozumienie polityki oraz zasad i celów dialogu i partycypacji.
- Szkolenia z umiejętności zarządzania procesami partycypacyjnymi, aby pracownicy mogli skutecznie koordynować i moderować działania partycypacyjne.
- Szkolenia z konkretnych metod i narzędzi partycypacyjnych, tak aby pracownicy byli w stanie skutecznie stosować różnorodne podejścia do angażowania społeczności lokalnej.
- Doskonalenie umiejętności komunikacji interpersonalnej oraz tworzenia atmosfery sprzyjającej dialogowi i współpracy.

Zapewnienie zasobów osobowych odpowiedzialnych za realizację modelowego procesu partycypacji:

- Powołanie **Koordynatora ds. Dialogu i Partycypacji Obywatelskiej**
 - Powołanie dedykowanego koordynatora, który będzie odpowiedzialny za opracowywanie rocznego planu dialogu i partycypacji oraz rocznego sprawozdania z realizacji w ścisłej współpracy z Szefami Zespołów Strategicznych.
 - Koordynator będzie również angażowany w pozyskiwanie środków finansowych na sfinansowanie nowych mechanizmów i metod partycypacyjnych, co umożliwi rozwijanie innowacyjnych podejść do angażowania społeczności lokalnej.
 - W przypadku pozyskania środków będzie koordynował wdrożenie i obsługę Banku Pomysłów, Banku Wspierania Partycypacji oraz Chat z Prezydentem.
- Koordynatorzy Procesów Partycypacyjnych:
 - Dla każdego procesu partycypacyjnego zostanie wyznaczony jasno określony koordynator, który będzie odpowiedzialny za jego efektywną organizację, koordynację oraz monitorowanie osiągniętych wskaźników.
 - Koordynatorzy poszczególnych procesów będą stanowili kluczowy punkt kontaktowy dla mieszkańców, zapewniając im możliwość udziału i wyrażenia swoich opinii.
- Zespół Komunikacji:
 - W ramach zespołu komunikacji zaangażowane będą osoby, które będą odpowiedzialne za różne aspekty komunikacji związanej z partycypacją.
 - Osoby obsługujące stronę internetową oraz inne kanały komunikacyjne będą zapewniały przejrzystą i aktualną informację dla mieszkańców.
 - Twórcy materiałów graficznych do komunikacji będą dbać o atrakcyjny wygląd i czytelność materiałów, które będą wspierały procesy partycypacyjne.

Zapewnienie finansowania wdrożenia i realizacji nowych mechanizmów i metod partycypacyjnych

Proponowane mechanizmy i metody, w większości przypadków, nie wymagają znacznego finansowania. Środki finansowe zostaną alokowane z budżetu miejskiego na projekty i inicjatywy związane z partycypacją obywatelską, aby zapewnić ciągłość działań.

W przypadku następujących mechanizmów i metod:

Specyficzne mechanizmy:

- Teatr Forum: Finansowanie może być przeznaczone na zatrudnienie do jego przeprowadzenia moderatora lub przeszkolenie wybranych pracowników instytucji kulturalnych, co umożliwi przeprowadzanie Teatru Forum.
- Gra Symulacyjna: Środki mogą być zainwestowane w szkolenie osoby do tworzenia scenariuszy, co zapewni wysoką jakość i atrakcyjność gry.
- Szkolny Budżet Obywatelski: Wdrożenie na poziomie szkoły może być oparte na współpracy i zasobach samej szkoły, a także możliwe jest wykorzystanie części Konińskiego Budżetu Obywatelskiego.

Platformy i narzędzia online:

- Bank Pomysłów: Inwestycje obejmą obsługę platformy, tworzenie formularzy zgłoszeniowych i utworzenie strony na stronie miejskiej.
- Bank Wspierania Partycypacji: Środki zostaną zainwestowane w utrzymanie platformy online, współpracę z ekspertami oraz zapewnienie dostępu do specjalistycznej wiedzy.
- Chat z Prezydentem: Aby zapewnić funkcjonowanie chatu, zainwestujemy w obsługę i narzędzia techniczne, takie jak platformy komunikacyjne typu Discord.

Współpraca z organizacjami społecznymi:

- Współpraca z organizacjami pozarządowymi umożliwi wykorzystanie ich doświadczenia i zasobów osobowych.
- Partnerstwo z organizacjami pozwoli na wspólne pozyskiwanie funduszy na realizację działań partycypacyjnych.

Potencjalnym **źródłem finansowania poza budżetowego** mogą być fundusze zewnętrzne na projekty związane z partycypacją obywatelską, rozwojem lokalnym, promowaniem dialogu i zaangażowaniem społeczności, między innymi:

- Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (FEW)
- Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021-2027 (FEnIKS)
- Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego na lata 2021-2027
- Program Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) na lata 2021-2027
- Program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) na lata 2021-2027
- Funduszy Norweskich i EOG
- Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich 2018-2030
- Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030
- Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
- Programy krajowe Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu
- Środki partnerów współrealizujących projekty

Zapewnienie bezpiecznej przestrzeni dla młodych i dorosłych mieszkańców, w której mogą dzielić się swoimi pomysłami i opiniami oraz rozwijać umiejętności dialogu i współpracy.

Poprzez wykorzystanie Inkubatora Aktywności Kulturalnej, znanego również jako Dom Zemełki jako **Centrum Dialogu i Współpracy**. Ma to być miejsce o charakterze prospołecznym, skoncentrowane na tworzeniu przestrzeni kulturotwórczej oraz stałej oferty kulturalnej. Dzięki

połączeniu z różnymi formami spędzania czasu wolnego oraz wykorzystaniu naturalnych zasobów miasta, takich jak rzeka Warta, Inkubator Aktywności Kulturalnej ma sprzyjać włączeniu społecznemu. Inkubator Aktywności Kulturalnej ma być miejscem, które stawia sobie za cel zachęcanie mieszkańców do wyrażania siebie, dzielenia się emocjami oraz wspólnego działania dla wszystkich grup wiekowych - od dzieci i młodzieży, przez rodziców, aż po dziadków. Ma być otwarty na wszelkie formy aktywności kulturalno-społecznej, umożliwiając rozwijanie i realizację pomysłów mieszkańców Konina. Oprócz przewidzianej tam działalności, **zapewni również bezpieczną stałą przestrzeń dla młodych i dorosłych mieszkańców, w której będą mogli dzielić się swoimi opiniami, pomysłami i rozwijać umiejętności dialogu i współpracy.** Razem z Centrum Organizacji Pozarządowych stanowiąc będą uzupełniającą się całość.

Zapewnienie wsparcia działań młodzieży przez dorosłych, władze lokalne i organizacje pozarządowe, które mogą zapewnić mentoring, wsparcie finansowe i logistyczne.

Koordinacja tych działań przez **Koordinatora ds. młodzieży i projektów kreatywnych** we współpracy z **Koordinatorem ds. Dialogu i Partycypacji Obywatelskiej.**

Mam plan!

Mogę Ci pomóc.

Jak się włączyć?

**Poradnik dla
mieszkańców
i organizacji
pozarządowych**

Partycypacja obywatelska jest kluczowa dla demokratycznego funkcjonowania wspólnoty. Gdy angażujemy się jako mieszkańców działania społeczne i jako obywatele w podejmowanie decyzji, to daje nam możliwość współtworzenia tego, jak nasze miasto wygląda i działa.

Poziomy zaangażowania obywatelskiego

Z punktu widzenia obywatela poziomy zaangażowania można podzielić na następujące poziomy:

Poziom 1. Podstawowy stopień to udział w wyborach i referendach.

Poziom 2. Kolejny poziom to aktywny udział w konsultacjach społecznych, spotkaniach z władzami samorządowymi, udział w marszach i innych wydarzeniach społecznych. To forma zaangażowania aktywnego, chociaż niekoniecznie zainicjowanego przez daną jednostkę czy grupę.

Poziom 3. Średni stopień zaangażowania wymaga własnych działań, takich jak pisanie petycji, organizacja wydarzeń czy tworzenie grup poparcia. Tutaj osoba lub grupa stają się inicjatorami pewnych działań.

Poziom 4. Najwyższy poziom partycypacji, najczęściej związany z profesjonalnym podejściem, to działalność w sektorze organizacji pozarządowych. Organizacje te są naturalnymi partnerami samorządu, mają struktury i zasoby, oraz działają na rzecz określonego celu lub grupy. Stanowią partnerów gotowych do merytorycznej dyskusji i współkształtowania polityk publicznych.

Możliwe działania do podjęcia

Praktyczne wskazówki

W zależności od stopnia gotowości i dostępnych zasobów, każda osoba może wybrać poziom zaangażowania, który najlepiej odpowiada jej umiejętnościom i pasjom. Oto działania, które można wziąć pod uwagę:

Bądź dobrze poinformowany

- Strategia Rozwoju Miasta Konina - Zapoznaj się z głównymi **celami i priorytetami strategii**, aby być świadomym planów miasta.
- Programy i polityki w różnych obszarach rozwoju – Zapoznaj się z **planami na przyszłość w takich obszarach jak kultura, polityka senioralna, polityka młodzieżowa, itp.** aby świadomym zaplanowanych działań i kierunków rozwoju.
- Nowa Ścieżka Rozwoju - Zestawienie Przedsięwzięć Strategicznych - Śledź **aktualnie realizowane projekty**, które wpływają na rozwój miasta.
- Strona Miejska i Facebook - Dodaj stronę miasta do ulubionych **www.konin.pl** i polub oficjalny profil na Facebooku **Konin. Tu płynie energia**, aby być na bieżąco z informacjami.

- Zakładka "**Obywatelski Konin**" - Regularnie sprawdzaj tę sekcję na stronie miejskiej, aby dowiedzieć się o najnowszych konsultacjach, zasadach dialogu i partycypacji obywatelskiej w Koninie oraz możliwościach o możliwościach zaangażowania w kształtowanie przyszłości naszego miasta.
- **Aplikacja mMieszkaniec** - Pobierz aplikację, która informuje o nadchodzących konsultacjach.
- **Portal Konsultacje Społeczne** - Regularnie śledź to forum, aby uzyskać informacje o wynikach konsultacji.
- Jeśli jesteś młodym człowiekiem zaglądaj do zakładki **Przestrzeń Młodych**
- Bierz udział w spotkaniach, prezentacjach i debatach dotyczących kluczowych tematów w mieście.

Bierz udział w wyborach

- Wybory samorządowe - Bierz udział w wyborach do lokalnych władz samorządowych, wybierając swoich przedstawicieli lub zgłaszając swoją kandydaturę.
- Wybory do samorządów uczniowskich - Bierz udział w wyborach do szkolnych organów samorządowych, wybierając swoich przedstawicieli lub zgłaszając swoją kandydaturę.

Bierz udział w konsultacjach

- Bierz udział w konsultacjach społecznych, wyrażając swoje opinie i pomysły dotyczące różnych tematów.

Zgłaszaj swoje pomysły do Konińskiego Budżetu Obywatelskiego

- Współdecyduj o środkach - Zgłoś swoje projekty i pomysły, które mogą być realizowane dzięki środkom z Budżetu Obywatelskiego. Nabór wniosków odbywa się w marcu.
- Głosuj na projekty - Weź udział w głosowaniu, aby wybrać projekty, które Twoim zdaniem powinny być zrealizowane w mieście. Głosowanie odbywa się zazwyczaj w pierwszej połowie września.
- Wszystkie informacje o wszystkich edycjach budżetu, wybranych i zrealizowanych projektach i aktualnych terminach znajdziesz na <http://kbo.konin.pl/>

Weź udział w corocznej aktualizacji strategii rozwoju

- Włącz się w proces aktualizacji strategii, aby mieć wpływ na kształtowanie przyszłości miasta. Opracuj własny pomysł na projekt, który wpisuje się w cele strategiczne miasta. Nabór pomysłów odbywa się w okresie marzec – kwiecień. Ocena pomysłów odbywa się do końca lipca. Decyzja o aktualizacji projektów na **Zestawieniu Przedsięwzięć Strategicznych** zapada do końca listopada.
- Informacje o aktualnym naborze pomysłów i raport z realizacji strategii znajdziesz na <https://www.konin.pl/index.php/konin-zielone-miasto-energii.html>

Wyraź swoje poparcie

- Bierz udział w wydarzeniach społecznych, takich jak marsze czy manifestacje, wyrażając poparcie dla ważnych spraw.
- Podpisuj petycje, aby wyrazić swoje stanowisko w konkretnej kwestii.

Zostań wolontariuszem

- Dołącz do szkolnego koła wolontariatu lub organizacji pozarządowej, aby aktywnie działać na rzecz społeczności lokalnej.

- Weź udział w akcjach sprzątanania, sadzeniu drzew, zbiórkach dla potrzebujących i innych inicjatywach społecznych.
- Informacje o organizacjach w Koninie znajdziesz w **bazie danych** w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Koninie.

Współpracuj z Organizacjami Pozarządowymi

- Dołącz do istniejących organizacji społecznych lub pomóż w tworzeniu nowych, aby skupić się na konkretnych działaniach.
- Korzystaj z zasobów dostępnych w zakładce **Obywatelski Konin** oraz z oferty **Centrum Organizacji Pozarządowych w Koninie**.

Organizuj lokalne inicjatywy

- Współorganizuj spotkania, warsztaty lub wydarzenia z lokalną społecznością, aby omówić istotne tematy i wspólnie poszukać rozwiązań.
- Rozpocznij kampanię na rzecz konkretnego celu, aby zwiększyć świadomość i zachęcić innych do działania.
- Pozyskuj środki na działania:
 - Wykorzystaj kreatywność, aby zdobyć środki na swoje inicjatywy, np. poprzez organizację zbiórek, współpracę z lokalnymi firmami.
 - Jeśli jesteś grupą nieformalną lub młodzieżową skorzystaj z dostępnych grantów lub dotacji na projekty społeczne na stronie **EURODESK**, **granty.pl**, **inkubatorps.pl** lub zgłoś swój projekt w ramach miejskiego mechanizmu **Inicjatywy lokalnej**
 - Jeśli jesteś organizacją pozarządową działającą na terenie Konina możesz starać się o środki z budżetu miasta w ramach konkursów na zadania publiczne oraz małych grantów – **informacje o środkach miejskich znajdziesz** w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Koninie lub ze środków zewnętrznych – informacje o aktualnych konkursach znajdziesz na portalu **ngo.pl**

Kontaktuj się z władzami

- Pisz listy, e-maile, petycje lub bierz udział w spotkaniach z przedstawicielami władz, aby wyrazić swoje stanowisko w ważnych kwestiach społecznych, skierować uwagę władz samorządowych na istotne problemy oraz zachęcić do podejmowania działań na rzecz pozytywnych zmian w naszym mieście.
- Dane kontaktowe do prezydentów miasta oraz kierowników wydziałów Urzędu Miejskiego w Koninie znajdziesz na stronie miasta: <https://www.konin.pl/index.php/kontakt.html>

Współpracuj z samorządem lokalnym

- Zaangażuj się we współpracę z samorządem, w celu współkształtowania polityk publicznych i podejmowania działań na rzecz dobra wspólnego.
- Jeśli masz odpowiednie kompetencje w obszarze nowych form i metod partycypacji, dołącz do zespołu, który pracuje nad ich wdrażaniem.
- W sprawie współpracy kontaktuj się z Koordynatorem ds. Dialogu i Partycypacji Obywatelskiej.

Autorzy

Dokument powstał w ramach projektu „Młodzi Ambasadorzy Klimatu” realizowanego przez Stowarzyszenie M-LAB w partnerstwie z samorządem Miasta Konina oraz Radą Hrabstwa Agder w Norwegii.

● **Koordynatorka projektu:**

Agnieszka Gołębiowska – Koordynatorka ds. młodzieży i projektów kreatywnych w Urzędzie Miejskim w Koninie, Prezeska Stowarzyszenia M-LAB.

● **Opracowanie graficzne:**

Mirosław Jeżyk – Inspektor Wydziału Kultury, Sportu i Spraw Społecznych w Urzędzie Miejskim w Koninie, członek Stowarzyszenia M-LAB.

Julia Nowaczewska – Młoda Ambasadorka Klimatu, członkini Stowarzyszenia M-LAB.

● **W opracowaniu dokumentu brali aktywny udział Młodzi Ambasadorzy Klimatu:**

Zebranie materiałów do opracowania treści

- Julia Nowaczewska
- Rafał Jacek
- Nina Jaźwińska
- Kacper Roszak
- Kornelia Ludwiczak
- Wanessa Komicz
- Zofia Wójcik
- Blanka Hardek
- Jakub Maciejewski
- Agnieszka Zalewska
- Grzegorz Orchowski
- Weronika Kania
- Julia Gajewska

Udział w pracach przygotowawczych i konsultacyjnych

- Maria Olbert
- Anna Hałas
- Gabriela Grzelecka
- Maksymilian Maliński
- Lubomir Olejniczak
- Magdalena Gruszczyńska
- Sonia Korgul

● **Współpraca w opracowaniu dokumentu:**

- Urząd Miejski w Koninie:
 - Biuro Prezydenta Miasta
 - Wydział Prawny i Zamówień Publicznych
 - Wydział Rozwoju i Inwestycji

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

KONIN
tu płynie energia

AGDER
fylkeskommune

„Młodzi Ambasadorzy Klimatu”

Projekt finansowany przez Islandię,
Liechtenstein i Norwegię z Funduszy EOG
w ramach Programu Aktywni Obywatele
– Fundusz Regionalny.

